

OP Gruppens bokslutskommuniké
1.1–31.12.2015

OP Gruppens bokslutskommuniké 1.1–31.12.2015: Ett rekordår – det kundägda bär frukt

- Gruppens resultat före skatt växte med 20 % till 1 101 miljoner euro (915). Resultatet är OP Gruppens bästa någonsin.
- Intäkterna ökade med 5 % och kostnaderna minskade med 2 % jämfört med ett år tidigare.
- CET1-kapitaltäckningen stärktes av resultatet på ett år med över 4 procentenheter till 19,5 % (15,1), vilket bidrog till den kraftiga tillväxten i kundfinansieringen:
 - Bolånestocken växte på ett år med 3,9 %
 - Företagskreditstocken växte med 9,3 %
 - Hela kreditstocken växte med 6,4 % och de uttagna krediterna med 8,7 %
- Ny kundbonus samlades för 197 miljoner euro, dvs. 4,5 % mer än ett år tidigare.
- Ägarkundernas placeringar i andelskapital ökade till 2,8 miljarder euro (1,9). OP Gruppen uppskattar att den kommer att betala 3,25 % i ränta på Avkastningsandelarna för 2015. Det totala beloppet av de räntor som betalas är cirka 66 miljoner euro.
- Resultatet för alla rörelsesegment förbättrades klart:
 - Bankrörelsens resultat före skatt ökade med 12 % till 642 miljoner euro (571). Kostnads/intäktrelationen förbättrades med 2 procentenheter till 54 %. Inlåningen ökade med 6,5 %. Nedskrivningarna av fordringar hölls små: 0,10 % av kredit- och garantistocken.
 - Skadeförsäkringens resultat före skatt ökade med 16 % till 259 miljoner euro (223). Den operativa totalkostnadsprocenten var den bästa någonsin, dvs. 87,3. Premieintäkterna ökade med 7 %.
 - Kapitalförvaltningens resultat före skatt växte med 28 % till 213 miljoner euro (167). De medel som förvaltas ökade med 12 % till 68 miljarder euro.
- Gruppens resultat för 2016 uppskattas bli ungefär detsamma som 2015. Närmare information om utsikterna finns under "Utsikter för 2016".

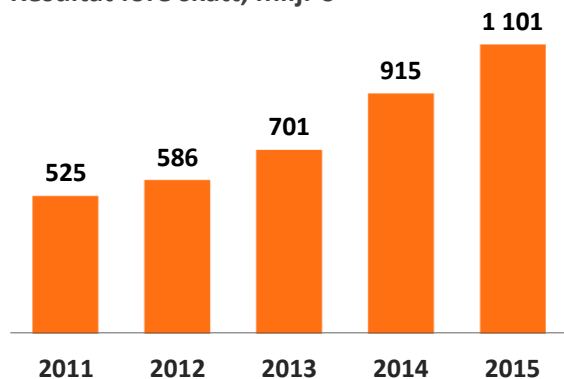
OP Gruppens nyckeltal

	1–12/2015	1–12/2014	Förändring, %
Resultat före skatt, milj. €	1 101	915	20,4
Bankrörelse	642	571	12,5
Skadeförsäkring	259	223	16,0
Kapitalförvaltning	213	167	27,6
Ny kundbonus som samlats	197	189	4,5
	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Kärnprimärkapitaltäckning CET1, %	19,5	15,1	4,4*
Kapitalbasen i förhållande till minimibeloppet av kapitalbasen (konglomeratlagen), %	207	189	18*
Över 90 dagar förfallna fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,42	0,37	0,05*
Bank- och försäkringsrörelsens gemensamma kunder (1 000)	1 656	1 590	4,2

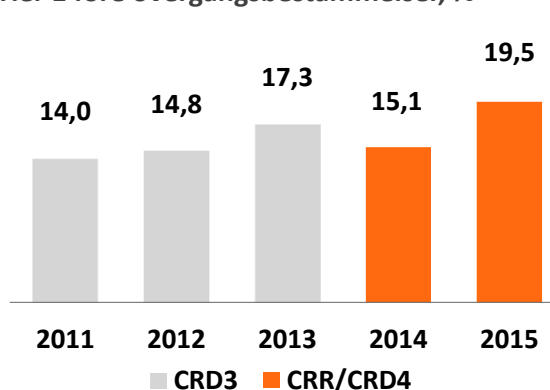
Som jämförelsetal för resultatet har använts talen för motsvarande perioder 2014. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet vid slutet av 2014 om inte annat nämns.

* förändring i relationstalet

Resultat före skatt, milj. €

Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), Core Tier 1 före övergångsbestämmelser, %

Chefdirektör Reijo Karhinens kommentarer

Vår långvariga framgång och målmedvetna förnyelse fortsatte också 2015. Vårt resultat och vår kapitaltäckning nådde nya rekord. Vår utlåning som ökade med 6 procent och särskilt företagskrediterna som ökade med nästan 10 procent vittnar om vår förmåga att skapa förutsättningar för våra kunder att lyckas nu och i framtiden. Fokuseringen på tillväxt, i enlighet med vår strategi, upprätthåller samtidigt den konkurrens som behövs på finansmarknaden i Finland.

Vi presterade fint i vår affärsrörelseroll. Minst lika nöjd är jag över vårt agerande i den samhälleliga rollen. Som ett kundägt företag är vår uppgift att främja våra ägarkunders och vår omvärlds framgång. Med hjälp av vår tillväxt, som varit snabbare än konkurrenternas, och våra många Finland framåt-initiativ spred vi positiv stämning både bland våra kunder och i hela vår samhällsekonomi. Det tänker vi också fortsätta med. Samhälleligheten som värde är på uppgång och enligt min mening har Kooperationen större dragkraft än någonsin.

Finansbranschen står inför ett av de största brytningskedena genom tiderna. Digitaliseringen, konkurrensen över nationella gränser och de allt snabbare förändringarna i kundbeteendet ställer nya krav på aktörerna. I OP Gruppen har vi satsat på att polera vår framtidsbild. Kooperationen är också i framtiden vår strategiska grund. Maximeringen av våra ägarkunders fördel styr våra val och vår verksamhet. Vår goda kapitaltäckning tillsammans med en oslagbar kundupplevelse tryggar fortsättningen på vår unika framgångshistoria.

År 2008 lovade vi föra våra kunder genom finanskrisen. Nu lovar vi ta våra kunder genom den digitala brytningen – på deras villkor. Den ökade makten som kunderna får genom digitaliseringen är en stor styrka och inspirationskälla för oss. När det här förenas med det genuint kundägda, öppnas ett fönster med många möjligheter för oss. I framtidens värld med allt fler nätverk klarar sig bara de finansaktörer som kan betjäna och vara i växelverkan med kunden oberoende av tid, plats och betjäningsskanal.

En ökad digital kompetens är en viktig konkurrensfaktor för OP Gruppen. Investeringarna i digitaliseringen anses traditionellt vara investeringar i teknik. Hos oss inom OP är de framför allt investeringar i kundupplevelsen och utformningen av tjänster. Våra djärva satsningar på den framtida konkurrenskraften och på vår mobilutvecklingsenhet, som grundades i Uleåborg redan 2011, har fortsatt. Nu har vi redan tagit följande steg. Utöver digikompetenta personer har vi anställt tiotals tjänstedesigners för att svara på affärsrörelsens krav samt få utvecklingen mer kundorienterad. Vi är föregångare för finländsk tjänstedesign inom finansbranschen.

Vi satsar på vår egen förnyelse, men är också oroade över stagnationen i den finländska ekonomin och också i större utsträckning i hela det finländska samhället. Det vi nu minst av allt behöver, är motsättningar. I en värld som digitaliseras måste vi svara på förändringstrycket med en helt annan puls än förr, annars rubbas de starka grunder som Finland varit känt för. Det vi just nu mest av allt behöver, är en anda av förnyelse och tillit samt smidighet i beslutsfattandet och realiseringen av besluten.

OP Gruppens bokslutskommuniké 1.1–31.12.2015

Innehåll

Omvärlden	4
OP Gruppens operativa utgångspunkter	6
Gruppens resultat och omslutning	6
Kundrelationer och kundförmåner	8
Flerkanalstjänsterna	8
Inlösenförfarandet av aktierna i Pohjola Bank	9
Konkurrens- och konsumentverkets begäran om utredning	9
Kapitaltäckning	9
Riskposition	11
Rating	13
Strategiska utvecklingsprogram	13
Utsikter för 2016	13
Händelser efter räkenskapsperioden	13
Verksamheten och resultatet per rörelsesegment	14
Bankrörelse	14
Skadeförsäkring	16
Kapitalförvaltning	18
Övrig rörelse	20
Förändringar i OP Gruppens struktur	20
Personal och ersättningar	21
OP Andelslags förvaltning	21
OP Gruppens effektiviseringsprogram	22
Investeringar och tjänsteutveckling	22

Resultaträkning

Rapport över totalresultat

Balansräkning

Rapport över förändringar i eget kapital

Kassaflödesanalys

OP Gruppens segmentrapportering

Noter:

Not 1. Redovisningsprinciper

Not 2. Förändringar i OP Gruppens struktur

Not 3. Nyckeltal och formler

Not 4. Resultatutvecklingen kvartalsvis

Not 5. Räntenetto

Not 6. Nedskrivningar av fordringar

Not 7. Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse

Not 8. Nettointäkter från livförsäkringsrörelse

Not 9. Provisionsintäkter och -kostnader, netto

Not 10. Nettointäkter från handel

Not 11. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Not 12. Övriga rörelseintäkter

Not 13. Kategorisering av finansiella tillgångar och skulder

Not 14. Klassificering av finansiella instrument återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Not 15. Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse

Not 16. Tillgångar i livförsäkringsrörelse

Not 17. Skulder för skadeförsäkringsrörelse

Not 18. Skulder för livförsäkringsrörelse

Not 19. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Not 20. Fonden för verkligt värde efter skatt

Not 21. Nedskrivningar och problemfordringar

Not 22. Kapitalbas och kapitaltäckning

Not 23. OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Not 24. Ställda säkerheter

Not 25. Åtaganden utanför balansräkningen

Not 26. Derivatinstrument

Not 27. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting

Not 28. Närståendetransaktioner

Omvärlden

Den globala ekonomiska tillväxten var dämpad 2015, eftersom tillväxten på tillväxtmarknaderna var trög. Råvarupriserna sjönk och inflationstakten blev långsammare i hela världen. Tillväxten inom euroområdet återhämtade sig i måttfull takt.

Europeiska centralbanken (ECB) ökade kraftigt sin penningpolitiska stimulans då inflationstakten avtog. Centralbanken inledde köpet av statslån i mars, vilket ledde till att de kortaste marknadsräntorna blev negativa. ECB berättade i december om sina nya åtgärder. Inlåningsräntan sänktes och programmet för värdepappersköp förlängdes till mars 2017. Marknadsräntorna fortsatte att sjunka något.

Det ekonomiska läget i Finland förblev svagt. Totalproduktionen stampade på stället och arbetslösheten ökade. Investeringarna minskade och exporten likaså. En positiv faktor var att hushållens konsumtion ökade. Mot slutet av året ökade aktiviteten inom byggverksamheten. Bostadshandeln blev något livligare, men bostadspriserna sjönk en knapp procent.

Den globala ekonomin växer fortfarande långsammare än det långsiktiga genomsnittet. Inom euroområdet fortsätter tillväxten i moderat takt. Euriborräntorna kommer att bli något lägre än vid slutet av 2015. I Finland upprätthåller hushållens konsumtion och de ökade investeringarna en svag ekonomisk tillväxt.

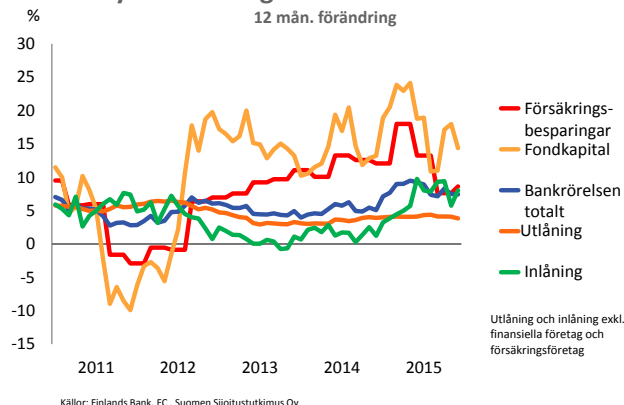
Under rapportperioden togs det ut cirka 10 procent fler nya bolån än året innan. Samtidigt ökade tillväxten av hushållskrediter till nästan tre procent och den genomsnittliga löptiden för nya bolån blev något längre, dvs. knappt 19 år. Krediterna till företag och bostadssammanslutningar ökade med cirka sex procent. Den svagt positiva kreditefterfrågan väntas fortsätta.

Den gynnsamma utvecklingen av inlåningen fortsatte hela året med stöd av inlåningen från offentlig sektor och företag. Ökningen av inlåningen från hushåll var svagare. De tidsbundna insättningarna fortsatte att minska till följd av de mycket låga räntorna.

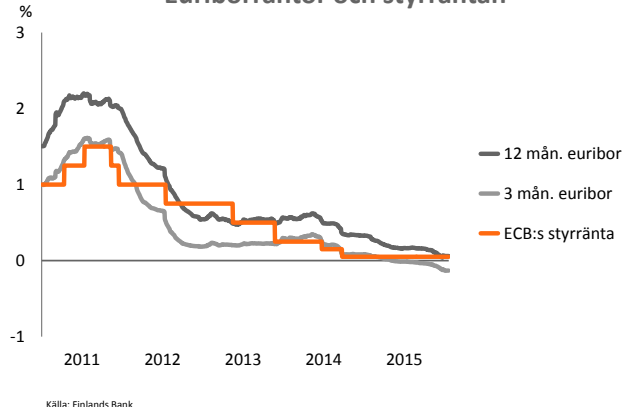
De inhemska besparingarna i fonder och försäkringar ökade klart i fjol tack vare den goda marknadsutvecklingen och de ökade nettoteckningarna. Cirka 70 procent av ökningen i fondbesparingarna kom från nettoteckningar.

Skadeförsäkringens premieinkomst var i fjol enligt Finansbranschens Centralförbunds statistik 2,1 procent mindre än året innan. De utbetalda försäkringsersättningarna var 3,1 procent mindre.

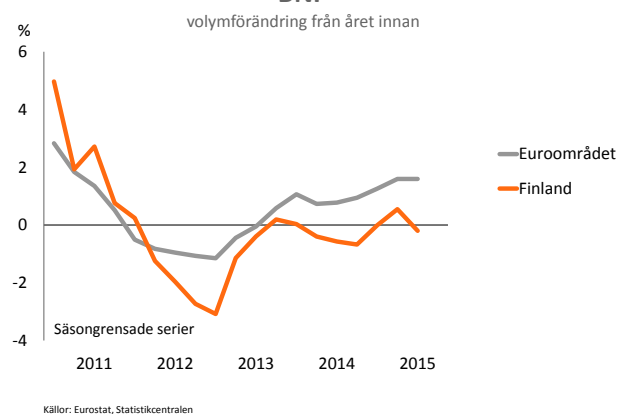
Volymutvecklingen inom finansbranschen

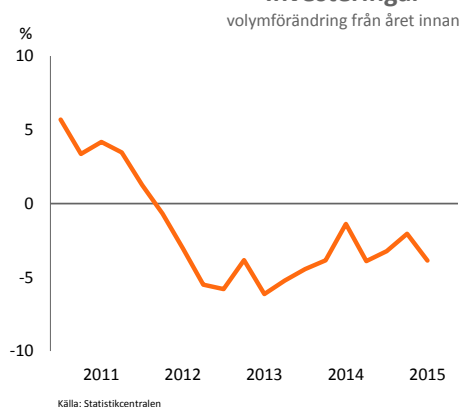
Euriborräntor och styrräntan

BNP

Investeringar

Resultatanalys, milj. €	1–12/2015	1–12/2014	Förändring, %	10–12/2015	10–12/2014	Förändring, %	7–9/2015
Bankrörelse	642	571	12,5	112	112	0,0	174
Skadeförsäkring	259	223	16,0	41	33	23,9	74
Kapitalförvaltning	213	167	27,6	45	22		40
Resultat före skatt	1 101	915	20,4	175	176	-0,3	299
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	-219	152		10	48	-78,3	-107
Resultat före skatt till verkligt värde	883	1 067	-17,3	185	224	-17,2	192
Avkastning på ekonomiskt kapital, % *)	21,5	16,5	5,0*				
Avkastning på ekonomiskt kapital till verkligt värde, % *)	17,7	19,1	-1,4*				
Intäkter							
Räntenetto	1 026	1 043	-1,7	259	269	-3,8	256
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	639	589	8,5	142	138	2,7	154
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	278	197	41,0	68	29		61
Provisionsintäkter, netto	704	707	-0,5	161	175	-8,1	169
Nettointäkter från handel och placeringsverksamhet	193	162	19,1	24	27	-8,4	40
Övriga rörelseintäkter	54	55	-0,7	15	17	-9,3	10
Övriga intäkter totalt	1 868	1 710	9,2	411	385	6,5	434
Intäkter totalt	2 894	2 753	5,1	669	654	2,3	690
Kostnader							
Personalkostnader	781	741	5,4	208	190	9,6	172
Övriga administrationskostnader	420	414	1,5	126	101	25,0	90
Övriga rörelsekostnader	319	401	-20,4	81	102	-20,7	69
Kostnader totalt	1 520	1 555	-2,3	415	393	5,7	331
Nedskrivningar av fordringar	78	88	-11,9	31	38	-19,5	10
Ny kundbonus som samlats	197	189	4,5	50	48	4,8	50

*) 12 mån. glidande, förändringen anges som förändring av relationstalet

Övriga nyckeltal, milj. €	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Fordringar på kunder	75 192	70 683	6,4
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	13 858	11 238	23,3
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	4 067	3 797	7,1
Skulder till kunder	58 220	51 163	13,8
Skuldebrev emitterade till allmänheten	27 706	24 956	11,0
Eget kapital	9 324	7 213	29,3
Omslutning totalt	125 145	110 427	13,3

OP Gruppens operativa utgångspunkter

OP Gruppens verksamhet bygger på kooperativa värden, en stark kapitaltäckning, kunnig riskhantering och respekt för kunderna. De kooperativa värdena består av människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans. OP Gruppens grunduppgift är att med sin starka kapitaltäckning och effektivitet skapa bestående ekonomisk framgång, trygghet och välfärd för ägarkunderna och omvärlden.

I OP Gruppen ska kundens bästa styra all verksamhet. Strävan efter att fortlöpande och aktivt främja kundens fördel sammanfattas i OP Gruppens kundlöfte: "Vi finns till för våra kunder". Kunden kommer alltid först och förtjänar odelad uppmärksamhet. Av personalens serviceattityd ska framgå att kunderna värdesätts. Gruppens förtroendevalda ska föra fram kundens röst i beslutsfattandet och utvecklingen av verksamheten.

Det långsiktiga beaktandet av kunden märks i OP Gruppen som en kontinuerlig förnyelse. Tjänster och produkter utvecklas enligt kundernas behov. Gruppen beaktar effektivt olika kundgrupper och erbjuder regionalt vältäckande och tillgängliga finanstjänster. Andelsbankerna och deras kontor runt om i Finland tillsammans med de användarvänliga elektroniska tjänsterna ger möjlighet till en god växelverkan med kunderna och det lokala samhället.

Som en kundägd aktör har OP Gruppen vid sidan av sin affärsrörelseroll också en annan stark roll, den samhällliga rollen. I sin affärsrörelseroll tillhandahåller gruppen de tjänster som kunderna behöver på ett konkurrenskraftigt sätt, ser till att dess verksamhet är effektiv och att kapitaltäckningen hålls stark för att ge konkurrensfördel. Som företagsform ger andelslaget sammanhållning och kontinuitet i gruppens omvärld. I den samhällliga rollen bär gruppen ansvar för såväl ägarkunderna som samhället och regionen i stort. Om gruppen lyckas i affärsrörelserollen är det möjligt att förverkliga den samhällliga rollen.

Den starka kapitaltäckningen ger OP Gruppen möjlighet till dubbelrollen. Gruppen upprätthåller en kapitaltäckning som är klart högre än den som bestämmelserna kräver för att trygga sin roll som finansör och försäkrare också om recessionen i ekonomin blir långvarig. Samtidigt ska gruppens risktagning i relation till riskhanteringsförmågan hållas moderat i enlighet med strategin.

Kunderna äger OP Gruppen. I OP Gruppen förenas kundrelationen och ägandet. Som en till grunden kooperativ aktör har OP Gruppen inte som mål att maximera vinsten för ägarna, utan att så effektivt som möjligt producera de tjänster som ägarkunderna behöver. En betydlig del av resultatet av affärsverksamheten återbetalas till ägarkunderna. Resten av resultatet stannar hos gruppen och stärker balansräkningen samt tryggar kreditgivningsförmågan. Utöver de ekonomiska fördelarna har ägarkunderna en genuin möjlighet att påverka beslutsfattandet i sin andelsbank och därmed utvecklingen i sin närregion.

Nyttan och mervärdet från OP Gruppens affärsrörelse kanaliseras via kundrelationen till ägarkunderna och de övriga kunderna. Andelsbankerna använder sitt resultat för kundernas bästa i form av koncentreringsförmåner och

andra ekonomiska fördelar samt i form av utveckling av betjäningförmågan. På många orter är andelsbankerna en av de största skattebetalarna. Efter de kostnader som krävs för affärsrörelsen användes OP Gruppens intäkter under rapportperioden enligt följande:

Uppskattad användning av resultatet för 2015

*) Kunder = kundbonus, försäkringsrabatter och räntor på ägarkundernas placeringar

Uppskattningen fastställs efter räkenskapsperiodens slut.

Gruppens verksamhet har också andra mer omfattande indirekta effekter på livskraften i ekonomin såväl lokalt som på riksplanet.

Gruppens resultat och omslutning

Januari–december

OP Gruppens resultat före skatt ökade med 20,4 procent till 1 101 miljoner euro (915). Resultatet är nästan 10 procent större än det föregående rekordresultatet från 2007. Resultatet förbättrades särskilt av att övriga intäkter ökade med 9 procent. Nettointäkterna från skade- och livförsäkringen ökade till följd av att lönsamheten i försäkringsverksamheten förbättrades. Nettoprovisionsintäkterna var lika stora som under jämförelseperioden. Provisionerna från bostadsförmedlingen och utlåningen var mindre än under jämförelseperioden medan provisionerna i anslutning till fonder och betalningsrörelse ökade. Nettointäkterna från handeln ökade till följd av derivatresultatet. Realisationsvinsterna på värdepapper ökade nettointäkterna från placeringsverksamheten.

Gruppens räntenetto minskade med 1,7 procent till 1 026 miljoner euro. Räntenettet ökade för hushållsbanks- och företagsbankrörelsen, medan räntenettet minskade för Markets och likviditetsreserven. Räntenettet minskade för likviditetsreserven på grund av de åtstramade kreditriskmarginalerna för obligationslån och förberedelserna inför åtstramningen i likviditetsbestämmelserna. Det mindre räntenettet för Markets kompensades av att Markets övriga intäkter ökade.

Gruppens kostnader minskade med 2,3 procent, och de var 35 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden. Personalkostnaderna ökade till följd av att pensionskostnaderna ökade med 40 miljoner euro samt av kostnader av engångsnatur på 9 miljoner euro i anslutning till omorganiseringen av centralinstitutskoncernen. Pensionskostnaderna ökade bland annat av den ändring i

pensionslagarna som fastställdes vid slutet av året. Lönerna och ersättningarna var lika stora som under jämförelseperioden. De övriga kostnaderna ökade inte endast genom att de nya affärsrörelserna expanderade utan också genom gruppens interna ågararrangemang samt kostnadsposter av engångsnatur på totalt 18 miljoner euro för ombyggnaden av kontoret i Vallgård. ICT-kostnaderna ökade med 5,7 procent, dvs. de var 11 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Under jämförelseperioden ökade de övriga kostnaderna med totalt 72 miljoner euro till följd av lagstadgade garantiavgifter till insättningsgarantifonden och bankskatten samt av kostnader av engångsnatur på 12 miljoner euro i anslutning till inlösningen av aktierna i Pohjola Bank.

Resultatförsvagande nedskrivningar på olika resultatposter bokfördes för totalt 114 miljoner euro (113), varav 78 miljoner euro (88) bokfördes på krediter och övriga fordringar. Nettonedskrivningarna av krediter och övriga fordringar var små, dvs. 0,10 procent (0,12) av kredit- och garantistocken.

Gruppens inkomstskatt för räkenskapsperioden var 251 miljoner euro (337). Den effektiva skattesatsen var 22,5 procent (33,6). Gruppens inkomstskatt efter förändringar i uppskjutna skatter uppgick till 249 miljoner euro (308). Den effektiva skattesatsen ökade till följd av en skatt på överlåtelsevinst på 37 miljoner euro (109) från affärer i anslutning till OP Gruppens interna ågararrangemang.

Bankrörelsens resultat före skatt var 642 miljoner euro (571). Resultatutvecklingen i bankrörelsen stöddes av att intäkterna ökade samt av att kostnaderna minskade. Räntenettet för bankrörelsen ökade, vilket berodde på att kreditstocken växte och de genomsnittliga marginalerna ökade samt på att kostnaderna för upplåning sjönk. Nettoprovisionsintäkterna ökade genom att provisionerna inom kapitalförvaltning och skadeförsäkring ökade. Kostnaderna minskade med 2,5 procent till 1 037 miljoner euro. Under jämförelseperioden ökade de övriga rörelsekostnaderna på grund av garantiavgifterna till insättningsgarantifonden och bankskatten, vilka totalt uppgick till 70 miljoner euro för bankrörelsen.

Skadeförsäkringens resultat före skatt var 259 miljoner euro (223). Den operativa totalkostnadsprocenten var 87,3 (89,4). Premieintäkterna ökade snabbare än försäkringsersättningarna. Förändringen i försäkringsskuldens diskonteringsränta ökade försäkringsersättningarna med 62 miljoner euro (62), vilket försvagade den operativa totalkostnadsprocenten med 4,5 procentenheter. Driftskostnadsprocenten minskade med 0,7 procentenheter till 17,7 procent. De nettointäkter från placeringsverksamheten som resultatförts minskade med 7 miljoner euro från jämförelseperioden.

Kapitalförvaltningens resultat före skatt var 213 miljoner euro (167). Resultatet förbättrades från jämförelseperioden till följd av den förbättrade lönsamheten i livförsäkringens försäkringsverksamhet. Nettoprovisionsintäkterna från segmentet minskade med 5,6 procent från jämförelseperioden.

Sex banker som tidigare hörde till POP Bankgruppen övergick till OP Gruppen 19.5.2015. Bankernas bokslut har konsoliderats i gruppens siffror från tidpunkten för övergången. Konsolideringen ökade gruppens räntenetto med 9 miljoner euro, nettoprovisionsintäkter med 3 miljoner

euro och kostnader med 10 miljoner euro. Effekten på resultatet var lätt positiv. Till följd av konsolideringen ökade gruppens utlåning med 643 miljoner euro och inlåning med 694 miljoner euro.

Resultatet före skatt till verkligt värde var 883 miljoner euro (1 067). OP Gruppens fond för verkligt värde före skatt uppgick vid slutet av räkenskapsperioden till 302 miljoner euro (531).

Vid slutet av räkenskapsperioden uppgick det egna kapitalet till 9,3 miljarder euro (7,2). Det egna kapitalet ökade av gruppens resultat och emissionen av Avkastningsandelar. Vid slutet av räkenskapsperioden ingick Avkastningsandelar för 2,5 miljarder euro (1,6) i eget kapital, av dem bestod 0,3 miljarder euro av uppsagda Avkastningsandelar. Centralinstitutets direktion beslöt i mars 2015 att höja målet för Avkastningsandelarna med 0,4 miljarder euro till 2,3 miljarder euro. Beloppet av Avkastningsandelarna har i praktiken nått målet.

Oktober–december

Det fjärde kvartalets resultat före skatt var 175 miljoner euro medan det under jämförelseperioden var 176 miljoner euro. Nettointäkterna från livförsäkring och handel ökade. Nettoprovisionsintäkterna och nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade. Kostnaderna ökade med 22 miljoner euro till 415 miljoner euro. Kostnaderna ökade genom att pensionskostnaderna ökade med 23 miljoner euro och ICT-kostnaderna ökade med 20 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna innehöll under jämförelseperioden kostnadsposter av engångsnatur och korrigeringar av dem samt lagstadgade garantiavgifter till insättningsgarantifonden och bankskatt för totalt 8 miljoner euro.

Resultatet för de fjärde kvartalet minskade avsevärt jämfört med det föregående kvartalet. Den största enskilda orsaken till att resultatet minskade var att kostnaderna ökade. Kostnaderna ökade med 85 miljoner euro till 415 miljoner euro, vilket till stor del berodde på kostnader av engångsnatur och säsongbetonade kostnader. Personalkostnaderna ökade med 36 miljoner euro från föregående kvartal. Pensionskostnadernas andel av beloppet uppgick till 16 miljoner euro. Nettointäkterna från skadeförsäkring var 12 miljoner euro mindre än under det föregående kvartalet till följd av att försäkringsersättningarna ökade. Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade med 15 miljoner euro då nettointäkterna från förvaltningsfastigheterna blev 10 miljoner euro mindre än under det föregående kvartalet. Nedskrivningar av krediter och andra fordringar ökade från föregående kvartal med 21 miljoner euro till 31 miljoner euro.

OP Gruppens ekonomiska mål

Vid slutet av rapportperioden hade OP Gruppen nått alla sina centrala ekonomiska mål.

OP Gruppens ekonomiska mål	31.12.2015	31.12.2014	Mål
Kapitaltäckningen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, %	207	189	160 %
CET1-kapitaltäckning, %	19,5	15,1	18 %*
Avkastning på ekonomiskt kapital, % (12 mån. glidande)	21,5	16,5	20 %
Tillväxtdifferens mellan intäkter och kostnader på grupplanen, %-enh. (under 3 års tid)	21,1	14,0	> 0
Tillväxtdifferens mellan intäkter och kostnader bankrörelse, %-enh. (12 mån. glidande)	4,1	9,6	> 0
Tillväxtdifferens mellan intäkter och kostnader kapitalförvaltning, %-enh. (12 mån. glidande)	18,6	18,6	> 0
Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent	87,3 %	89,4 %	< 92 %

* Före slutet av 2016

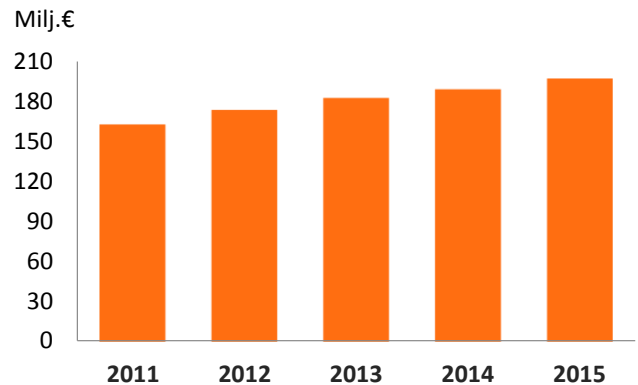
Kundrelationer och kundförmåner

OP Gruppens ägarkunder ökade under året med 57 000 till 1 491 000. Vid slutet av december uppgick andelsbankernas ägarkunders placeringar i andelsbankernas Avkastningsandelar, medlemsandelar och tilläggsandelar till totalt 2,8 miljarder euro (1,9).

Antalet kunder i OP Gruppen i Finland (utan kunderna vid de POP Banker som övergått till gruppen) var vid slutet av december 4 303 000. Antalet privatkunder var 3 869 000 och antalet företagskunder 434 000. Antalet gemensamma kunder inom bank- och skadeförsäkringsrörelsen ökade på ett år med 66 000 till 1 656 000. De POP Banker som övergick till gruppen hade nästan 90 000 kunder.

Ägarkunderna i andelsbankerna och kunderna i Helsingfors OP Bank samlar OP-bonus för sina bank- och försäkringsärenden. Värdet av den nya bonus som OP-bonuskunderna samlat på basis av koncentrationen av sina bank- och försäkringsärenden var totalt 197 miljoner euro (189) för januari–december. Bonus användes för bank- och kapitalförvaltningstjänster för totalt 99 miljoner euro (98) och för försäkringspremier för skadeförsäkringsprodukter för 101 miljoner euro (95). OP-bonus användes för 2 023 000 försäkringsräkningar (1 912 000), av vilka 273 000 (255 000) betalades helt med bonus. Vid slutet av 2015 förnyades insamlingen av bonus genom att gränsen på 5 000 euro slopades. Nu samlas bonus för alla ärenden som ger rätt till bonus utan minimigräns. Till följd av ändringen kommer allt flera ägarkunden att dra nytta av bonusen.

Ny kundbonus som samlats

Under rapportperioden beviljades skadeförsäkringens preferenskundshushåll 79 miljoner euro (73) i koncentreringsrabatter.

Andelsbankerna betalade för 2014 ränta på Avkastningsandelarna och tilläggsandelarna för totalt 27 miljoner euro (11). Den ränta som samlats för Avkastningsandelarna och tilläggsandelarna under rapportperioden uppskattas vara totalt 68 miljoner euro. Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna är 3,25 procent, och avkastningen beräknas från placeringsdagen.

Flerkanalstjänsterna

Gruppens servicenät består av flera kanaler såsom kontors-, nät-, telefon- och mobiltjänster. Personlig kundbetjäning erbjuds på kontor och digitalt. Gruppen har som mål att erbjuda den bästa kundupplevelsen i branschen i flera kanaler.

Kundernas förändrade beteende och den allmänna digitaliseringen av kundernas vardag ändrar i hög grad finansaktörernas sätt att möta kunden i framtiden. Gruppen strävar efter att erbjuda en kanal som passar varje kunds behov och som möjliggör en smidig övergång från en kanal till en annan.

OP har investerat avsevärt i att utveckla nät- och mobiltjänster. De digitala tjänsterna är de huvudsakliga kanalerna för kundernas skötsel av dagliga bank-, försäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. OP-mobilen har under rapportperioden varit föremål för satsningar för att bland annat göra tjänsten ännu mer användarvänlig och vältäckande än tidigare samt genom att lansera nya funktioner i den. Nu kan man få bank-, skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningstjänster i OP-mobilen. Under rapportperioden utvecklades till exempel rapporteringen av placeringarna inom kapitalförvaltningen i OP-mobilen. Det blev också möjligt att anmäla skador till skadeförsäkringar i applikationen. Antalet användare i OP-mobilen är redan lika stort som i op.fi. Antalet besök per månad i op.fi var i snitt 10,3 miljoner 2015, medan OP-mobilen stod för 7,6 miljoner och mobilplånboksappen Pivo för 1,7 miljoner.

Trots ökningen inom nät- och mobiltjänsterna har gruppen fortfarande landets mest omfattande kontorsnät med cirka 450 kontor i hela landet. Det egna kontorsnätet stöds dessutom av ett omfattande nätverk av ombud och partner som är särskilt viktigt vid försäljningen av skadeförsäkringar.

Eftersom kundbeteendet och efterfrågan på tjänster förändras, förnyas också kontorskoncepten. Ett exempel på framtidens nya kontor är det kontor som öppnades i september 2015 i anslutning till Vallgårdskvarteret. Kontoret i Vallgård strävar efter bästa möjliga kundupplevelse med hjälp av digitalisering. Kontoret är också hela gruppens testlaboratorium för nya verksamhetsmodeller och verktyg.

Utöver kontoren erbjuds kunderna personlig betjäning per telefon och på nätmöten. Under nätmöten är kunderna i kontakt med experten via videobild och ljud.

Gruppen har stor närvaro i de vanligaste sociala medierna, där den har sammanlagt över 200 000 följare.

Kunderna nås i synnerhet på Facebook och Twitter. Där publiceras aktuell information som intresserar kunderna och de övriga intressentgrupperna och ges svar på allmänna frågor från kunderna. Utöver gruppens konton i sociala medier på riksplanet, har många andelsbanker egna Facebook-sidor där de delar publikationer som är avsedda för den lokala kundkåren.

Gruppen vill nå kunderna där det är naturligast för dem och kartlägger därför fortlöpande nya sätt att möta kunderna. Under 2015 anslöt sig OP Gruppen som första finansiella företag till snabbmeddelandetjänsten Snapchat, som är populär främst bland de unga och sände sin första videosändning i strömningstjänsten Periscope.

Gruppen öppnar sitt andra privatsjukhus uppskattningsvis sommaren 2016. Sjukhuset öppnas i Tammerfors. Grundandet av sjukhuset är en del av det utvecklingsprogram för hälsa och välbefinnande som godkändes i slutet av 2014 och där det bestämdes att gruppens sjukhusverksamhet ska expandera såväl geografiskt som från ortopedi till andra specialområden.

Inlösenförfarandet av aktierna i Pohjola Bank

Den skiljedomstol som Centralhandelskammarens inlösningsnämnd utsett avgav 20.2.2015 sitt beslut i inlösenförfarandet som gäller minoritetsaktieägares aktier i Pohjola 16,13 euro per aktie, vilket motsvarade det pris som OP Andelslag erbjöd i det frivilliga offentliga uppköpserbjudandet på aktierna i Pohjola. Skiljedomstolens beslut överklagades inte, så det slutliga lösenbeloppet blev det som angavs i beslutet.

Konkurrens- och konsumentverkets begäran om utredning

OP Gruppen fick 14.12.2015 en utredningsbegäran av Konkurrens- och konsumentverket. Bakom utredningen ligger en begäran om åtgärd som If Skadeförsäkringsbolag Ab lämnat till myndigheterna. Myndigheterna reder ut OP Gruppens marknadsställning inom hushållsbankstjänster och prissättningen av skadeförsäkringsprodukter.

Till följd av begäran om åtgärd avhåller sig företagen i OP Gruppen tills vidare från den gemensamma intressebevakningen vid Finansbranschens centralförbund, med undantag av arbetsmarknadsfrågorna.

Kapitaltäckning

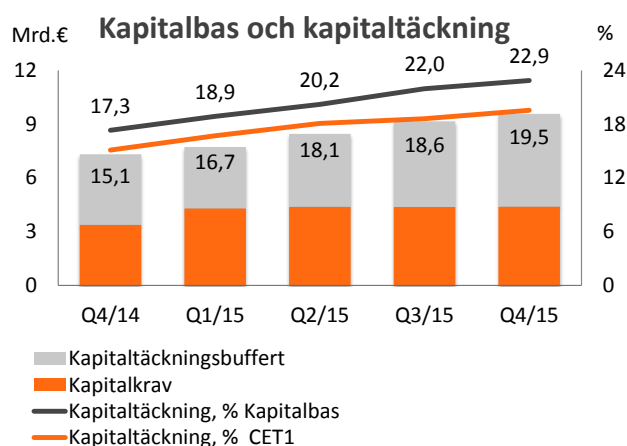
Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Kapitalbasen uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred vid slutet av rapportperioden lagens minimibelopp med 4,6 miljarder euro (3,0). Bufferten enligt konglomeratlagen växte av gruppens resultat, emissionen av Avkastningsandelar och minskningen i de riskvägda posterna i kapitaltäckningen enligt kreditinstitutslagen. Å andra sidan minskade bufferten av den kapitalkonserveringsbuffert på 2,5 procent som togs i bruk vid årets början. Kapitalkonserveringsbufferten höjde kapitalkravet för kapitaltäckningen enligt kreditinstitutslagen från 8 procent till 10,5 procent beräknad på de riskvägda posterna. Gruppens kapitalbas i förhållande till minimikapitalbaskravet var 207 procent (189). Kapitalkonserveringsbufferten sänkte relationstalet med 54 procentenheter. Till följd av buffertkraven beskriver kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen inte längre konglomeratets minimikapital, utan den nivå inom vilken konglomeratet kan verka utan myndighetsåligganden på grund av underskridning av buffertar. Effekten av de POP Banker som övergått till gruppen var liten.

Kapitaltäckning enligt kreditinstitutslagen

Gruppens CET1-kapitaltäckning var vid slutet av rapportperioden 19,5 procent (15,1). Emissionen av Avkastningsandelar ökade kärnprimärkapitaltäckningen med 2,2 procentenheter. Under första kvartalet togs uppdaterade sannolikheter för fallissemang (PD) i bruk för företagsexponeringarna med tillstånd av tillsynsmyndigheten. Ibruktagningen förbättrade kärnprimärkapitaltäckningen med cirka 0,8 procentenheter. Vinsterna till följd av omvärderingen av förmånsbestämda pensionsplaner (IAS 19) ökade under rapportperioden gruppens kärnprimärkapitaltäckning med cirka 0,9 procentenheter.

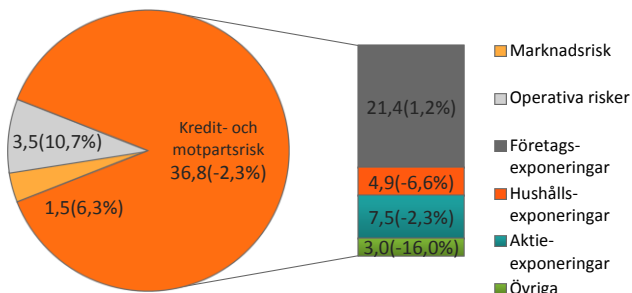
Kapitaltäckningen i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för kärnprimärkapitalrelationen. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen höjer i praktiken den nedre gränsen till 10,5 procent för kapitalrelationen och till 7 procent för kärnprimärkapitalrelationen.

Kärnprimärkapitalet i gruppens kreditinstitutsverksamhet var vid slutet av rapportperioden 8,2 miljarder euro (6,4). Kärnprimärkapitalet ökade till följd av emissionen av Avkastningsandelar, bankrörelsens resultat, IAS 19-poster och utdelningen från gruppens försäkringsföretag. Avkastningsandelarna utgjorde 2,5 miljarder euro av kärnprimärkapitalet vid utgången av rapportperioden.

De riskvägda posterna uppgick vid slutet av rapportperioden till 41,8 miljarder euro (42,3), dvs. de var 1,0 procent mindre än vid slutet av fjolåret. De uppdaterade PD-nivåerna för företagsexponeringarna sänkte de riskvägda posterna med cirka 4,2 procent. Med beaktande av PD-förändringarna ökade de genomsnittliga riskvikterna för företagsexponeringarna något. För de andra väsentliga exponeringsklasserna sjönk de genomsnittliga riskvikterna en aning.

Riskvägda poster 31.12.2015
 totalt 41,8 mrd.€
 (förändring från årets början -1,0%)

I aktieexponeringarna ingår 6,5 miljarder euro i riskvägda poster för gruppens interna innehav i försäkringsföretag.

OP Gruppen har i oktober 2015 beviljats tillstånd av ECB att behandla finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag som riskvägda poster i enlighet med tidigare praxis. Den metod som tillämpas på investeringarna i försäkringsföretag leder till en riskvikt på cirka 280 procent. ECB har dock reserverat sig möjligheten att återkalla tillståndet som en del av harmoniseringen av tillsynsmyndighetens optioner. Om tillståndet inte beviljas, skulle en övergång till avdragsförfarandet för investeringar i försäkringsföretag försvaga OP Gruppens kärnprimärkapitaltäckning med cirka 0,6 procentenheter. Ändringen i behandlingen skulle dock inte påverka OP Gruppens faktiska risktäckningskapacitet.

De buffertkrav på kapitaltäckningen som ska implementeras via den nationella lagstiftningen kommer att höja kapitalkraven. I juli 2015 bestämde Finansinspektionen att det buffertkrav för andra systemviktiga institut (O-SII) som kommer att träda i kraft 7.1.2016 är 2 procent för OP Gruppen. Då den nya O-SII-bufferten träder i kraft uppskattas den minska kapitalrelationen enligt konglomeratlagen med cirka 22 procentenheter. Gruppen uppfyller redan nu buffertkraven. Finansinspektionen beslöt i december 2015 att tills vidare inte ställa något kontracykliskt buffertkrav för bankerna, men inledde förberedelser för att höja riskvikterna för bolån. Enligt Finansinspektionen vidtas förberedelserna för att skapa beredskap för den ökade systemrisken. Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalvis.

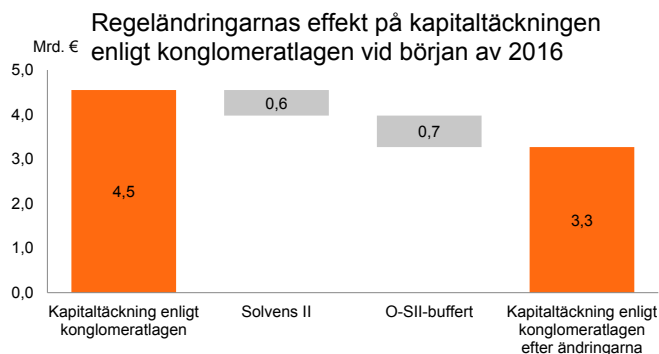
I de kommande bestämmelserna ingår en mätare som beskriver skuldsättningsgraden, dvs. den icke-riskvägda skuldsättningskvoten (Leverage Ratio). Den icke-riskvägda skuldsättningskvoten inom OP Gruppens bankrörelse är enligt nuvarande tolkningar uppskattningsvis 7,2 procent enligt siffrorna vid slutet av rapportperioden, medan miniminivån enligt bestämmelseutkastet är 3 procent.

Skade- och livförsäkring

Försäkringssektorns solvensbestämmelser ändras från början av 2016. Enligt den försäkringsbolagslag som gäller från 1.1.2016 omfattas de inte av lagstadgad revision. Genom ändringen av försäkringssektorns bestämmelser, Solvens II, strävar man efter att förbättra kvaliteten på försäkringsbolagens kapitalbas, förbättra bolagens egen riskhantering, göra kapitalkravet mer riskbaserat och förenhetliga försäkringssektorns solvensbestämmelser i Europa. Bestämmelserna kommer att strama åt kapitalkraven samt öka beloppet av kapitalbasen, vilket nettomässigt minskar kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen.

	Skadeförsäkring		Livförsäkring	
	31.12.2015	31.12.20	31.12.20	31.12.20
Kapitalbas, milj. €	972	804	1 078	804
Kapitalkrav, milj. €	698	685	722	806
Solvensprocent	139	117	149	100

Siffrorna enligt Solvens II redovisas utan eventuella övergångsbestämmelser.

Relationstalet för kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen sjunker till följd av ändringarna i bestämmelserna från nuvarande 207 procent till 156 procent från början av 2016.

Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn

OP Gruppen lyder under ECB:s tillsyn. ECB har för OP Gruppen ställt ett buffertkrav enligt prövning i enlighet med kreditinstitutslagen som en del av processen i anslutning till tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). Buffertkravet enligt prövning är med beaktande av kärnprimärkapitalkravet 9,75 procent. Med beaktande av OP Gruppens starka kapitaltäckning och höga kapitaltäckningsmål har buffertkravet enligt prövning ingen praktisk inverkan på OP Gruppens kapitaltäckning eller affärsrörelse. Enligt OP Gruppens uppgifter har ECB för de banker som lyder under

dess tillsyn fastställt ett motsvarande buffertkrav som baseras på en övergripande bedömning.

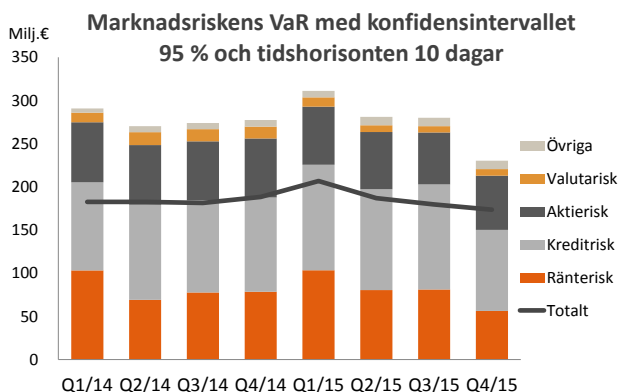
Riskposition

OP Gruppens riskposition har hållits stabil. Riskhanteringsförmågan är stark och tryggar förutsättningarna för gruppens affärsrörelse.

Den goda riskhanteringsförmågan och den moderata målrisknivån bidrog till att hålla vår kreditriskposition stabil trots att läget för omvärlden fortfarande var svårt.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är goda. OP Gruppens tillgång på finansiering har hållits god. Under rapportperioden emitterade gruppen långfristiga obligationslån för totalt 6,5 miljarder euro. Inlåningens andel av kreditstocken har hållits stabil under rapportperioden.

OP Gruppens marknadsriskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter gruppens marknadsrisk, var 174 miljoner euro (188) vid slutet av rapportperioden. I VaR ingår försäkringsföretagens totala omslutning, trading-funktionen, likviditetsreserven och gruppens treasurys ränteposition.

De operativa riskerna uppskattas vara moderata, trots att de utlagda tjänsterna fortfarande innehåller ökad operativ risk. Under 2015 har gruppen förbättrat sin förmåga att hindra de skadliga effekterna av blockeringsattacker och också lyckats bekämpa effekterna av attacker.

Gruppens viktigaste risker i förmånsbestämda pensionsplaner ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, framtida pensionshöjningar samt till den längre förväntade livslängden. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp. Den minskning i nettoskulden för förmånsbestämda pensionsplaner som under rapportperioden bokförts i övrigt totalresultat förbättrade rapportperiodens totalresultat före skatt med 519 miljoner euro.

Bankrörelse

Bankrörelsens centrala risker är kreditrisken och marknadsrisken.

Bankrörelsens kreditriskposition förblev stabil och riskerna måttfulla. Problemfordringarna uppgick till totalt 2,1 miljarder euro (1,6). Med problemfordringar avses över 90 dagar

förfallna fordringar, övriga fordringar med risker och lånefordringar som beviljats en eftergift på grund av kundens ekonomiska svårigheter. Lånefordringar som beviljats en eftergift är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om låtnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Andelsbankerna strävar efter att aktivt finna lösningar för att kunderna ska klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Nedskrivningarna hölls låga och utgjorde 0,10 procent av kredit- och garantistocken (0,12). Kredit- och garantistocken växte under rapportperioden med 4,2 miljarder euro till 77,8 miljarder euro. Privatkundernas andel av kredit- och garantistocken var 60 procent (62). Exponeringar mot privatkunder delas in i sex huvudklasser, och av dem hörde 83 procent (81) till de två bästa klasserna och 3 procent (4) till de två svagaste klasserna.

Företagskundernas (inkl. bostadssammanslutningarnas) exponeringar utgjorde 36 procent (36) av kredit- och garantistocken. Av företagskundernas exponeringar utgjorde exponeringarna 59 procent (58) i de bästa ratingklasserna 1–5, medan exponeringarna inom de två sämsta ratingklasserna uppgick till 441 miljoner euro (501), dvs. 1,2 procent (1,5).

Inte en enda exponering mot en kund överskred 10 procent av kapitalbasen efter avdragsposter och annan kreditriskreducering. Bankrörelsens kapitalbas som täcker exponeringar mot kunder uppgick till 9,4 miljarder euro (7,3).

I sektorn företag och bostadssammanslutningar var de mest betydande branscherna enligt exponeringsbeloppet uthyrning och förvaltning av bostäder 21,9 procent (21,6), uthyrning och förvaltning av andra fastigheter 11,7 procent (10,7) samt handel 9,6 procent (10,0). Av exponeringarna i branschen uthyrning och förvaltning av bostäder var 91 procent exponeringar i bostadssammanslutningar och 16 procent exponeringar med garantier från offentlig sektor.

Skadeförsäkring

Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsskulden samt differensen mellan försäkringsskuldens diskonteringsränta och marknadsräntorna.

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker. Den viktigaste marknadsrisken i skadeförsäkringen är den förhöjande effekt som en nedgång i marknadsräntorna har på försäkringsskuldens värde och kapitalkravet. Trots fluktuationerna i de långa marknadsräntorna var solvensställningen enligt Solvens II klart starkare vid slutet av rapportperioden än ett år tidigare. Placeringsriskerna (VaR 95 %) var vid slutet av granskningsperioden något mindre än vid årsskiftet. Aktie- och kreditrisken i placeringsportföljen har minskats. Portföljens duration har ökat moderat i anslutning till säkringen av ränterisken i försäkringsskulden. Försäkringsskuldens ränterisk har skyddats också med räntederivat.

Kapitalförvaltning

De centralaste riskerna i kapitalförvaltningen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäkringsskulden samt att de försäkrades förväntade livslängd växer snabbare än beräknat.

Inga väsentliga förändringar har skett i livförsäkringens försäkringstekniska risker. Livförsäkringens solvensställning enligt Solvens II var klart starkare vid slutet av rapportperioden än ett år tidigare. Det försäkringsbestånd som 31.12.2015 överfördes från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi (Suomi-bolaget) ökade placeringsportföljens marknadsvärde med cirka 1,3 miljarder euro, dvs. cirka 30 %. Placeringsriskerna (VaR 95 %) ökade till följd av beståndsöverföringen med cirka 25 procent. Marknadsriskerna i den totala omslutningen förändrades inte vid överföringstidpunkten. Före beståndsöverföringen låg riskerna på samma nivå som vid föregående årsskifte. Under rapportperioden har aktie- och kreditrisken samt portföljens duration ökats moderat i anslutning till säkringen av ränterisken i försäkringsskulden. Försäkringsskuldens ränterisk har skyddats också med räntederivat.

Övrig rörelse

De centrala riskerna inom Övrig rörelse är likviditetsreservens kredit- och marknadsrisker samt likviditetsriskerna. Marknadsrisken har den största inverkan på skuldebrev som ingår i likviditetsreserven.

Trots att placeringarna i likviditetsreserven ökade har marknadsriskerna (VaR 95 %) under rapportperioden minskat en aning till följd av förändringar i allokeringen.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven och de övriga källorna för tilläggsfinansiering i enlighet med beredskapsplanen räcker till för att täcka finansieringsbehovet för minst två år i situationer där marknadsupplåningen inte skulle fungera och där inlåningen skulle minska måttligt.

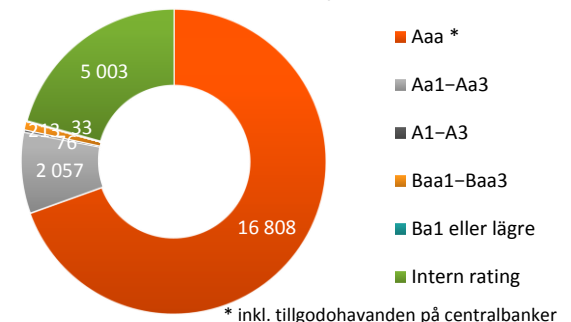
OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp med ett LCR-relationstal som mäter likviditetskravet. Enligt övergångsbestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 60 procent under det sista kvartalet 2015 och minst 100 procent från början av 2018. OP Gruppens LCR-relationstal enligt Europeiska kommissionens delegerade förordning var 116 procent vid slutet av december.

Likviditetsreserv

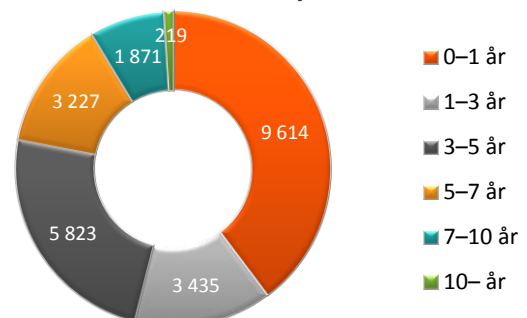
Mrd. €	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Tillgodohavanden på centralbanker	8,5	3,8	124
Skuldebrev som godtas som säkerhet	10,6	7,8	35
Företagskrediter som godtas som säkerhet	4,3	4,3	0
Totalt	23,4	15,9	47
Fordringar som inte godtas som säkerhet	0,8	0,7	19
Likviditetsreserven till marknadsvärde	24,2	16,6	46
Värderingsavdrag (Haircut)	-1,2	-1,1	12
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	23,0	15,5	48

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar och krediter som godtas som säkerhet. Skuldebrev i likviditetsreserven har i reservkalkylen värderats till marknadsnoteringar.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating
 31.12.2015, milj.€

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt maturitet
 31.12.2015, milj.€

Rating

Rating-institut	Kortfristig upp-låning	Utsikter	Långfristig upp-låning	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	Negativa	AA-	Negativa
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila

Pohjola Bank Abp har ratingar från Standard & Poor's Credit Market Services Europe Limited och Moody's Investors Service Ltd. Vid bedömningen av Pohjolas rating beaktar ratinginstituten hela OP Gruppens ekonomiska situation.

OP Gruppens eller Pohjola Bank Abp:s ratingar har inte ändrats under 2015.

I november 2015 sade OP Gruppen och Pohjola Bank Abp upp avtalet om Fitchs rating, och avtalet upphörde 31.12.2015. Fitch bekräftade och slopade 6.1.2016 OP Gruppens och Pohjola Bank Abp:s långfristiga rating A+ och kortfristiga rating F1.

Standard & Poor's bekräftade 2.12.2015 Pohjola Bank Abp:s långfristiga rating till AA- och kortfristiga rating till A-1+. Utsikterna för ratingarna förblev negativa.

Moody's bekräftade 29.6.2015 Pohjola Bank Abp:s långfristiga rating till Aa3 och kortfristiga rating till P-1. Utsikterna förblev stabila.

Strategiska utvecklingsprogram

Förvaltningsrådet vid gruppens centralinstitut fastställde i juni fem nya utvecklingsprogram för gruppen. Utvecklingsprogrammen är ett svar på den kraftiga förändringen i omvärlden samt på det förnyelsebehov som förändringarna i kundbeteendet ger upphov till. Programmen kommer att kräva betydande investeringar i utveckling av produkter, tjänster, teknik och kompetens.

Utvecklingsprogrammen anger riktlinjer för hur gruppens kundägda grund ska stärkas, hur gruppen ska förbereda sig för möjligheterna och utmaningarna hos digitaliseringen samt hur de tre rörelsesegmenten ska utvecklas i huvuddrag. Utöver det här har ett utvecklingsprojekt för hälsa och välbefinnande godkänts och inletts redan tidigare. I december 2015 beslöt centralinstitutets förvaltningsråd inleda arbetet med att revidera strategin.

Utsikter för 2016

Den globala ekonomin växer långsammare än i snitt. Tillväxten inom euroområdet väntas fortsätta i moderat takt. I Finland har den ekonomiska tillväxten redan länge varit

anspråkslös. Den svaga exportefterfrågan, den dåliga priskonkurrenskraften och den långsamma förnyelsen i de ekonomiska strukturerna hotar leda till att den ekonomiska tillväxten i Finland i många år växer klart långsammare än tillväxten inom euroområdet. Genomföringen av strukturella reformer kan skärpa det politiska läget, vilket kan äventyra återhämtningen på hemmamarknaden. Det exceptionella läget i den globala ekonomin med låga räntor och centralbankernas massiva stimuleringsåtgärder medför också betydande osäkerhet för den framtida ekonomiska utvecklingen.

Finlands svaga ekonomiska läge håller de långsiktiga tillväxtförväntningarna i finansbranschen låga. De låga räntorna belastar bankernas räntenetto och försvagar intäkterna från försäkringsbolagens placeringsverksamhet. Å andra sidan stöder de låga räntorna kundernas kreditbetalningsförmåga, som har hållit sig stabil trots den långvariga perioden med långsam tillväxt. Kapitäläckningen och lönsamheten i finansbranschen har fått större betydelse på grund av den instabila omvärlden och de strängare regelverken.

OP Gruppens resultat före skatt för 2016 uppskattas bli ungefär detsamma som 2015. De största osäkerhetsmomenten för resultatprognosen är ogynnsamma förändringar i räntorna och placeringsomvärlden. Också utvecklingen i nedskrivningarna av fordringar är osäker.

Alla prognoser och bedömningar i den här bokslutskommunikén grundar sig på rådande uppfattning om den ekonomiska utvecklingen. De faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Händelser efter räkenskapsperioden

Visa Inc lade i november 2015 ett uppköpserbjudande på Visa Europe Ltd. Köpet som väntas bli genomfört under början av 2016 behöver ännu få samtycken av myndigheterna. OP Andelslags direktion godkände för sin del uppköpserbjudandet i januari. Om köpet genomförs kommer OP Gruppen enligt preliminära och obekräftade beräkningar att få en realisationsvinst på cirka 70 miljoner euro 2016.

OP Gruppen och Suomi-bolaget inledde i januari 2016 förhandlingar om överlåtelsen av Suomi-bolagets individuella pensionsförsäkringsbestånd på cirka 3,2 miljarder euro till OP-Livförsäkrings Ab. Målet är att under mars göra upp en plan för överlåtelsen av försäkringsbeståndet och föra ärendet för beslut till bolagsstämmorna under våren 2016.

Verksamheten och resultatet per rörelsesegment

OP Gruppens rörelsesegment är Bankrörelse, Skadeförsäkring och Kapitalförvaltning. Den rörelse som inte hör till segmenten presenteras i gruppen "Övrig rörelse". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut.

Rörelsesegmentens resultatsammandrag

Milj. €	Intäkter	Kostnader	Övriga poster *)	Resultat före skatt 1–12/2015	Resultat före skatt 1–12/2014	Förändring, %
Bankrörelse	1 927	1 037	-248	642	571	12,5
Skadeförsäkring	561	302	0	259	223	16,0
Kapitalförvaltning	321	108	0	213	167	27,6
Övrig rörelse	538	551	0	-13	-34	-61,2
Elimineringar	-454	-478	-24	0	-13	
Totalt	2 894	1 520	-272	1 101	915	20,4

*) Återföringar till ägarkunder och OP-bonuskunder samt nedskrivningar av fordringar har redovisats i Övriga poster

Bankrörelse

- Resultatet före skatt var 642 miljoner euro (571). Intäkterna ökade med 1,6 procent och kostnaderna minskade med 2,5 procent.
- Kostnads-/intäktsrelationen förbättrades med 2 procentenheter till 54 procent.
- Utlåningen ökade med 6,4 procent på ett år.
- Nedskrivningarna, 77 miljoner euro (86), utgjorde 0,10 procent av kredit- och garantistocken (0,12).

Bankrörelsens nyckeltal

Milj. €	1–12/2015	1–12/2014	Förändring, %
Intäkter			
Räntenetto	1 108	1 092	1,4
Provisionsintäkter, netto	663	655	1,3
Nettointäkter från handel och placeringsverksamhet	120	115	4,7
Övriga rörelseintäkter	36	34	4,4
Intäkter totalt	1 927	1 896	1,6
Kostnader			
Personalkostnader	472	446	5,9
Övriga administrationskostnader	370	345	7,1
Övriga rörelsekostnader	194	272	-28,6
Kostnader totalt	1 037	1 063	-2,5
Nedskrivningar av fordringar	77	86	-10,2
Återföringar till ägarkunder och kundbonus som samlats	171	176	-2,9
Resultat före skatt	642	571	12,5
Kostnads-/intäktsrelation, %	53,8	56,1	-2,3
Milj. €			
Uttagna bolån	6 577	5 977	10,0
Uttagna företagskrediter	6 631	6 468	2,5
Förmedlade fastighetsaffärer, st.	12 149	12 341	-1,6
Mrd. €	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Utlåning			
Bolån	35,3	34,0	3,9
Krediter till företag	18,5	16,9	9,3
Övriga krediter	21,5	19,8	8,3
Utlåning totalt	75,2	70,7	6,4
Garantistock	2,6	2,9	9,5
Insättningar			
Daglig- och betalningsrörelseinsättningar	34,7	29,8	16,6
Placeringsinsättningar	17,2	19,0	-9,4
Inlåning totalt	51,9	48,8	6,5

Marknadsandel, %**	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Utlåning	34,9	34,4	0,6*
Inlåning	37,1	37,6	-0,5*

* förändring i relationstalet

** Utan de finansiella institutens och försäkringsföretagens krediter och insättningar.

Trots den svaga ekonomiska tillväxten fortsatte utlåningen att öka. Utlåningsstocken ökade på ett år med 6,4 procent genom att krediterna till företag och bostadssammanslutningar samt bolånen till hushåll ökade. De uttagna nya bolånen ökade från jämförelseperioden med 10 procent.

Inlåningsstocken ökade under året med 6,5 procent. Placeringsinsättningarna minskade i januari–december till följd av de låga räntorna och mindre marginalerna på tidsbundna insättningar. Däremot ökade betalningsrörelseinsättningarna på ett år med 17 procent i huvudsak genom att inlåningen från företag och samfund ökade.

Gruppens marknadsandel inom bolån ökade på ett år med 0,6 procentenheter och var vid slutet av december 38,6 procent. Företagskrediternas marknadsandel ökade under samma period med 1,8 procentenheter till 37,5 procent (35,6). Gruppens marknadsandel av inlåningen i euro ökade med 2,0 procentenheter till 35,9 procent. Då finansiella institut och försäkringsföretag justeras ur inlåningsstocken i euro, var marknadsandelen 37,1 procent (37,6).

Det totala beloppet av andelsbankernas Avkastningsandelar, medlemsandelar och tilläggsandelar ökade under året med 0,9 miljarder euro till 2,8 miljarder euro vid slutet av december.

De bostadsaffärer som OP Gruppens fastighetscentraler förmedlade minskade med 1,6 procent från jämförelseperioden.

Amorteringsfriheter i anslutning till OP Gruppens projekt Finland framåt beviljades under februari–juni för nästan 100 000 lån. De amorteringar som skjutits upp för de här lånen uppgår till totalt cirka 450 miljoner euro.

OP offentliggjorde i april en ny verksamhetsmodell med en enda finansieringsprocess för företag som behöver både

banklån och riskfinansiering men som inte är beredda att ge avkall på sina nuvarande innehav. Finansieringspaketet riktar sig till företag med en omsättning på 10–50 miljoner euro.

Resultat

Bankrörelsens resultat före skatt ökade till 642 miljoner euro (571). Intäkterna ökade med 1,6 procent och kostnaderna minskade med 2,5 procent, vilket medförde att kostnads-/intäktsrelationen förbättrades med 2,3 procentenheter. Nedskrivningarna, 77 miljoner euro (86), utgjorde 0,10 procent av kredit- och garantistocken (0,12).

Räntenettot ökade till 1 108 miljoner euro (1 092) sedan utlåningen vuxit och snittmarginalen i utlåningen ökat samt kostnaderna för inlåningen minskat. Till följd av minskningen i räntenettot för affärsområdet Markets stannade ökningen i bankrörelsens räntenetto vid 1,4 procent.

Nettoprovisionsintäkterna från bankrörelsen ökade med 8 miljoner euro till 663 miljoner euro (655).

Kapitalförvaltningens provisioner ökade med 14 miljoner euro och provisionerna i anslutning till skadeförsäkringen med 3 miljoner euro.

De totala nettointäkterna från handeln och placeringsverksamheten ökade med 5 miljoner euro.

Kostnaderna minskade med 2,5 procent till 1 037 miljoner euro (1 063). Under jämförelseperioden ökade de övriga rörelsekostnaderna på grund av garantiavgifterna till insättningsgarantifonden och bankskatten, vilka totalt uppgick till 70 miljoner euro.

Personalkostnaderna ökade med 26 miljoner euro till 472 miljoner euro (446) närmast till följd av att lönebikostnaderna ökat.

Skadeförsäkring

- Resultatet före skatt var 259 miljoner euro (223). Resultatet före skatt till verkligt värde var 171 miljoner euro (272).
- Premieintäkterna ökade med 7 procent (5).
- Den försäkringstekniska lönsamheten förbättrades. Den operativa totalkostnadsprocenten var 87,3 (89,4) och den operativa driftskostnadsprocenten 17,7 (18,4). Totalkostnadsprocenten var 88,8 (91,0).
- Intäkterna från placeringarna till verkligt värde var 2,3 procent (6,7).

Skadeförsäkringens nyckeltal

Milj. €	1–12/2015	1–12/2014	Förändring, %
Premieintäkter	1 396	1 310	6,5
Försäkringsersättningar	-972	-930	4,5
Driftskostnader	-247	-242	2,1
Avskrivningskorrigerig av immateriella tillgångar	-21	-21	-0,1
Försäkringstekniskt bidrag	156	117	32,5
Placeringsintäkter och -kostnader	164	171	-4,2
Övriga intäkter och kostnader	-61	-66	-7,2
Resultat före skatt	259	223	16,0
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	-87	49	
Resultat före skatt till verkligt värde	171	272	- 36,9
Totalkostnadsprocent	88,8	91,0	
Operativ totalkostnadsprocent *	87,3	89,4	
Operativ skadeprocent *	69,6	71,0	
Operativ driftskostnadsprocent	17,7	18,4	
Operativ riskprocent	64,2	65,0	
Operativ omkostnadsprocent	23,1	24,4	
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	2,3	6,7	
Solvensprocent	70,4	75,4	
Solvensprocent (Solvens II)**	139,3	117,3	
Stora skador med skadekostnad för egen räkning	- 60	- 79	
Förändringarna jämfört med avsättningarna för skador under de föregående åren (run off-resultat)	32	27	

*Nyckeltalet för jämförelseperioden har ändrats till att motsvara den behandling av ändringen i diskonteringsräntan som tillämpats från början av 2015.

**Siffran redovisas utan inverkan av övergångsbestämmelser.

Premieintäkterna fortsatte att öka bland privatkunderna. Bland företagskunderna ökade premieintäkterna trots recessionen i ekonomin. Lönsamheten bland privat- och företagskunderna förbättrades. Försäljningen av försäkringar ökade en aning från jämförelseperioden. Skadeutvecklingen var gynnsam på grund av den milda vintern och de färre storskadorna.

OP Gruppens marknadsandel av premieinkomsten från skadeförsäkring 2014 var 31,5 procent (30,3). Mätt med marknadsandelen av premieinkomsten är OP Gruppen klart den största skadeförsäkraren i Finland.

Antalet preferenskundshushåll ökade under året med 22 000 hushåll till 677 000 (655 000), av vilka redan 76 procent (75) har koncentrerat också sina bankärenden till OP Gruppen.

Ett av skadeförsäkringens centrala prioriteringsområden har varit att utveckla ersättningstjänsten. Särskilt den elektroniska kommunikationen har utvecklats i såväl nättjänsterna som mobila tjänster. Under rapportperioden lanserades en ny tjänst för anmälan av skador i OP-mobil. Av skadorna anmäls redan över 50 procent via nätet, och beträffande frivilliga personförsäkringar är andelen redan över 75 procent.

Elektroniska tjänster används i avsevärt högre grad än tidigare för skötseln av skadeförsäkringsärenden. Under de senaste 12 månaderna har antalet kunder som valt att få sin försäkringspost elektroniskt ökat till över 554 000 kunder (365 000).

Resultat

Resultatet före skatt ökade till 259 miljoner euro (223). Den försäkringstekniska lönsamheten var god. De nettointäkter från placeringar som bokförts i resultaträkningen minskade med 7 miljoner euro. Resultatet före skatt till verkligt värde var 171 miljoner euro (272).

Värderingsmodellen för skadeförsäkringens försäkringsskuld ändrades i början av rapportperioden så att förändringen i diskonteringsräntan för pensionsansvar beaktas som en post som uppdateras fortlöpande. Vid slutet av december var den genomsnittliga diskonteringsräntan 2,22 procent. Sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsersättningarna med 62 miljoner euro (62). Enligt den nya värderingsmodellen inverkar förändringen i diskonteringsräntan också på beräkningen av de operativa nyckeltalen. De operativa nyckeltalen för jämförelseperioden har ändrats så att de motsvarar den här förändringen. Förändringen i diskonteringsräntan försvagade den

operativa totalkostnadsprocenten med 4,5 procentenheter (4,7).

Den operativa totalkostnadsprocenten var 87,3 (89,4). De operativa nyckeltalen innehåller inte avskrivningar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp.

Premieintäkter			
Milj. €	1–12/2015	1–12/2014	Förändring, %
Privatkunder	730	687	6,3
Företagskunder	609	568	7,3
Baltikum	56	55	1,6
Totalt	1 396	1 310	6,5

Utan sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsersättningarna med 5 procent från jämförelseperioden. Storskadeutvecklingen var fortsatt gynnsam. Skadekostnaden för nya storskador på egendom och verksamhet var mindre än under jämförelseperioden. Under januari–december registrerades 70 nya (82) stora skador på egendom och verksamhet och skadekostnaden för egen räkning var för dem totalt 60 miljoner euro (79). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Förändringen i avsättningarna för de lagstadgade pensionerna var större än under jämförelseperioden. Under januari–december var förändringen i avsättningarna för pensionerna 16 miljoner euro (12).

Förändringarna jämfört med skadorna under de föregående åren, utan inverkan av förändringen i diskonteringsräntan, förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 32 miljoner euro (27). Den operativa skadeprocenten var 69,6 (71,0). Den operativa riskprocenten exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 64,2 (65,0).

Driftskostnaderna ökade med 2 procent på grund av ökningen i försäljningsprovisionerna och provisionerna för hanteringen av beståndet, och de var 5 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Den operativa driftskostnadsprocenten var 17,7 (18,4). Den operativa omkostnadsprocenten, som innehåller de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 23,1 (24,4).

Operativt försäkringstekniskt bidrag och totalkostnadsprocent (CR)

	1–12/15		1–12/14	
	Bidrag milj. €	CR, %	Bidrag milj. €	CR, %
Privatkunder	140	80,9	126	81,6
Företagskunder	32	94,7	7	98,8
Baltikum	5	90,9	6	90,0
Totalt	177	87,3	139	89,4

Lönsamheten bland privatkunderna förbättrades genom att premieintäkterna fortsatte att öka. Bland företagskunderna var skadeutvecklingen gynnsammare än under jämförelseperioden. Nedgången i diskonteringsräntan avspeglar sig särskilt på företagskundernas lönsamhet. I Baltikum försämrades lönsamheten något på grund av storskador.

Placeringsverksamheten

Intäkterna från placeringarna till verkligt värde var 74 miljoner euro (236), dvs. 2,3 procent (6,7). Intäkterna från placeringsverksamheten var positiva under det fjärde kvartalet till följd av att marknadsvärdet på aktier steg. De resultatförda nettointäkterna från placeringarna var 164 miljoner euro (171).

Placeringsbeståndets fördelning

%	31.12.2015	31.12.2014
Obligationslån och räntefonder	77	73
Alternativa placeringar	1	1
Aktier	7	7
Kapitalplaceringar	3	3
Fastigheter	10	11
Penningmarknaden	3	5
Totalt	100	100

Skadeförsäkringens placeringsbestånd uppgick vid slutet av december till 3 687 miljoner euro (3 522). Ränteportföljens ratingfördelning var god. Placeringarna på investeringsnivån stod för 93 procent (94), och 63 procent (71) av placeringarna hade en rating på minst A-. Ränteportföljens återstående genomsnittliga löptid var 5,7 år (4,5) och durationen 5,2 år (4,3).

Den genomsnittliga avkastningen på direkta placeringar i obligationslån beräknad enligt anskaffningsvärdet på instrumenten (running yield) var 1,76 procent (1,94).

Kapitalförvaltning

- Resultatet före skatt var 213 miljoner euro (167). Resultatet före skatt till verkligt värde var 159 miljoner euro (218).
- Nettointäkterna från livförsäkringens placeringsverksamhet ökade från jämförelseperioden.
- Intäkterna från placeringarna till verkligt värde var 2,4 procent (6,0).
- Bruttot av de förvaltade medlen ökade på ett år med 12 procent och uppgick vid slutet av december till 68 miljarder euro.

Kapitalförvaltningens nyckeltal

Milj. €	1–12/2015	1–12/2014	Förändring, %
Provisionsintäkter, netto			
Fonder och kapitalförvaltning	188	175	7,9
Livförsäkringar	171	166	2,7
Kostnader	163	133	22,5
kundbonus som samlats	23	18	26,6
Provisionsintäkter, netto, totalt	196	208	-5,6
Nettointäkter från livförsäkringens riskrörelse	21	20	7,0
Nettointäkter från livförsäkringsrörelsens placeringsverksamhet	98	51	94,0
Övriga intäkter	5	1	
Personalkostnader	32	32	-1,0
Övriga kostnader	76	80	-4,4
Resultat före skatt	213	167	27,6
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	-54	51	
Resultat före skatt till verkligt värde	159	218	-26,8
Mrd. €			
Förvaltade medel (brutto)			
Placeringsfonder	21,7	17,5	24,3
Institutionella kunder	23,5	23,5	-0,2
Private Banking	14,6	12,8	14,3
Fondanknutna försäkringsbesparingar	8,7	7,6	15,2
Förvaltade medel totalt (brutto)	68,5	61,3	11,7
Milj. €			
Nettoförsäljning			
Spar- och placeringskunder	666	716	-7,0
Private Banking-kunder	469	1 363	-65,6
Institutionella kunder	-187	454	-141,2
Nettoförsäljning totalt	948	2 534	-62,6
Marknadsandel, %			
Placeringsfonder	22,2	20,5	1,7*

* Förändring i relationstalet

Bruttot av de förvaltade medlen ökade under rapportperioden med 11,7 procent till följd av den goda värdeutvecklingen på aktiemarknaden och den positiva nettoförsäljningen. De förvaltade medlen uppgick till 68,5 miljarder euro (61,3) och i dem ingår medel från företag som hör till OP Gruppen för 11 miljarder euro.

Nettoförsäljningen minskade under rapportperioden i alla kundsegment och var 948 miljoner euro (2 534). Den minskade nettoförsäljningen berodde på osäkerheten i de allmänna ekonomiska utsikterna.

Antalet spar- och placeringskunder ökade under rapportperioden med 26 000 och uppgick vid slutet av december till 754 000. Antalet kunder ökade särskilt i fonderna för sparare, där antalet andelsägare ökade med 51 000 från årsskiftet.

Suomi-bolaget överlät med Finansinspektionens samtycke sitt bestånd med individuella livförsäkringar till ett belopp på cirka 1,3 miljarder euro till OP Gruppen 31.12.2015. Vid beståndsoverlåtelsen bildades en s.k. separat balansräkning av det sparförsäkringsbestånd som överfördes. Den har en annan vinstutdelningspolicy än den övriga livförsäkringsrörelsen.

OP-fondernas riskjusterade avkastning förblev god under rapportperioden. OP-fondernas Morningstar-klassificering var 3,2 (3,3).

Utvecklingen av den elektroniska försäljningen och skötseln av ärenden inom kapitalförvaltningen fortsatte under rapportperioden. Av teckningarna i placeringsfonderna skedde 40 procent (28) via elektroniska kanaler.

Inom projektet Finland framåt är handeln med aktier i företag som noteras på Helsingforsbörsen avgiftsfri i cirka fyra

månader för OP-nättjänstens kunder på nätet och i mobilen. OP erbjuder också avgiftsfritt information om företagen till alla intresserade via OPs aktieanalys. Förmånerna gäller under tiden 7.12.2015–31.3.2016. Dessutom slopade OP Gruppen permanent teckningsprovisionen i alla kanaler för OPs fonder som placerar i Finland.

Resultat

Resultatet före skatt ökade till 213 miljoner euro (167). Resultatet till verkligt värde var 159 miljoner euro (218).

Nettoprovisionsintäkterna minskade med 5,6 procent från jämförelseperioden och uppgick till 196 miljoner euro (208). Nettoprovisionsintäkterna utgjorde 0,29 procent (0,35) av bruttot av de förvaltade medlen.

Intäkterna från livförsäkringens placeringsverksamhet till verkligt värde var 2,4 procent (6,0). Nettointäkterna från livförsäkringens placeringsverksamhet, utan resultatet från de derivat som utgör skydd mot ränterisken i försäkringsskulden och beräkningsräntekostnaden, var 185 miljoner euro (169).

Kostnaderna var 4 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden. Kapitalförvaltningens kostnads-/intäktrelation försvagades till 45,6 procent (40,8). Kostnaderna utgjorde 0,16 procent (0,18) av bruttot av de förvaltade medlen.

Försäkringsskulden ränterisk säkras med räntekompletteringar och räntederivat. Räntekompletteringarna av försäkringsskulden var vid rapportperiodens slut 404 miljoner euro (475). Av räntekompletteringarna utgjorde 52 miljoner euro (54) kortfristiga räntekompletteringar som gjorts för 12 månader.

Livförsäkringens placeringstillgångar utan de tillgångar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar och den s.k. separata balansräkning som överförts från Suomi-bolaget uppgick till 4 078 miljoner euro (4 148). Andelen placeringar i ränteportföljen som till sin rating räknas till investeringsnivån var 96 procent (94). Vid slutet av rapportperioden var ränteplaceringsarnas modifierade duration 4,7 (3,1).

Placeringsbeståndets fördelning

%	31.12.2015	31.12.2014
Obligationslån och räntefonder	76	68
Alternativa placeringar	6	6
Aktier och aktiefonder	5	7
Fastigheter	7	6
Penningmarknaden	6	12
Totalt	100	100

Övrig rörelse

Nyckeltal för Övrig rörelse

Milj. €	1–12/2015	1–12/2014	Förändring, %
Räntenetto	-52	-33	-56,7
Nettointäkter från handel	0	-9	
Nettointäkter från placeringsverksamhet	89	59	50,9
Övriga intäkter	501	473	5,7
Kostnader	551	524	5,1
Resultat före skatt	-13	-34	61,2
Mrd. €	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Fordringar på kreditinstitut	11	10	3,8
Investeringsstillgångar	16	13	29,8
Skulder till kreditinstitut	4	5	-9,9
Skuldebrev emitterade till allmänheten	18	17	5,3

Resultat

Resultatet före skatt för Övrig rörelse var -13 miljoner euro (-34). Resultatet belastades av att räntenettet minskade och kostnaderna ökade. Nettointäkterna från placeringsverksamheten och övriga intäkter ökade från jämförelseperioden.

Räntenettet för övrig rörelse var -52 miljoner euro (-33). Räntenettet minskade på grund av de fortsatt låga räntorna, de åtstramade kreditriskmarginalerna för obligationslån som hör till likviditetsreserven och förberedelserna inför åtstramningen i likviditetsbestämmelserna. Snittmarginalen för OP Gruppens skuldebrev inom marknadsupplåningen till seniorvillkor var vid slutet av december 39 räntepoäng (41).

De totala nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade med 30 miljoner euro till 89 miljoner euro till följd av att realisationsvinsterna på värdepapper ökade. Utdelningarna i placeringsverksamheten minskade med 16 miljoner euro till 21 miljoner euro.

De övriga intäkterna ökade till 501 miljoner euro, dvs. de var 28 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Övriga rörelseintäkter består till betydande delar av gruppens interna tjänstedebiteringar, vilka redovisas som rörelsesegmentens kostnader.

Kostnaderna i Övrig rörelse ökade med 27 miljoner euro till 551 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 16 miljoner euro till 176 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade genom gruppens interna ägararrangemang samt kostnadsposter av engångsnatur på 18 miljoner euro för ombyggnaden av kontoret i Vallgård. Under jämförelseperioden bokfördes bland övriga rörelsekostnader provisioner av engångsnatur på 20 miljoner euro i anslutning till uppköpserbjudandet på aktierna i Pohjola Bank.

Förändringar i OP Gruppens struktur

I OP Gruppens bokslut konsolideras 178 andelsbanker (181) och deras koncernbolag, OP Andelslagskoncernen och OVY Försäkring Ab. Under rapportperioden minskade antalet andelsbanker genom fusioner mellan andelsbanker medan antalet ökade genom att sex banker som hört till POP Bankgruppen anslöt sig till OP Gruppen.

OP Gruppens centralinstituts förvaltningsråd har fattat ett principbeslut om att Helsingfors OP Bank Ab omvandlas till andelsbank under 2016. Namnet på den nya banken blir Helsingforsnejdens Andelsbank (OP Helsingfors). Beslutet leder till att man kan bli ägarkund i OP Gruppen i hela Finland.

OP Helsingfors kommer enligt planen att vara ett dotterbolag till OP Gruppens centralinstitutskoncern. Eftersom centralinstitutet också i fortsättningen har en viktig roll vid kapitaliseringen av den nya banken, är meningen att bankens stadgar baseras på att 2/3 av det bestämmande inflytandet finns hos OP Gruppen.

De ovan nämnda planerade ändringarna kräver godkännande av myndigheterna.

Pohjola Bank Abp byter namn våren 2016. Bankens nya namn blir OP Företagsbanken Abp. Omasairaala Oy byter namn till Pohjola Hälsa Ab i samband med att sjukhuset i Tammerfors öppnar sommaren 2016.

Planeringen och genomföringen av de olika alternativen för de juridiska strukturerna i OP Gruppens centralinstitutskoncern fortsätter. Kapitalförvaltningen flyttades bort från Pohjola-koncernen till gruppens centralinstitut vid slutet av 2015. I planerna ingår också att flytta bort skadeförsäkringen från Pohjola-koncernen. Samtidigt överväger vi också möjligheten att skilja åt OP Gruppens centralbanksfunktioner, som för närvarande är en del av Pohjola Bank Abp, till ett dotterbolag som helt ägs av OP Andelslag. Inga beslut har fattats om det exakta sätt på vilket centralbanksfunktionerna ska skiljas åt och skadeförsäkringen överförs eller om tidtabellen för dem.

Som en del av gruppens interna omstrukturering har OP Andelslag i juni 2015 köpt alla aktier i OP-Livförsäkrings Ab och OP-Kortbolaget Abp som tidigare innehafts av andelsbankerna och Helsingfors OP Bank Abp. Genom förvären äger centralinstitutskoncernen hela aktiestocken i både OP-Livförsäkrings Ab och OP-Kortbolaget Abp.

Aurum Placeringsförsäkring Ab har fusionerats med OP-Livförsäkrings Ab 31.12.2015.

Suomi-bolagets individuella livförsäkringsbestånd har överlåtits till OP-Livförsäkrings Ab 31.12.2015 frånsett personförsäkringarna av skadeförsäkringstyp som överläts till Pohjola Försäkring Ab. I samband med beståndsöverlåtelsen överfördes från Suomi-bolaget tillgångar och försäkringsskuld värderade till verkligt värde för 1,3 miljarder euro. Beståndsöverföringen har ingen direkt effekt på OP Gruppens resultat.

Osuuspankki Poppia, Laihian Osuuspankki, Multian Osuuspankki, Petäjäveden Osuuspankki, Keiteleen Osuuspankki och Tuusniemen Osuuspankki, som hörde till POP Bankgruppen, har vid sina andelsstämmor beslutat ansluta sig till OP Gruppen som självständiga andelsbanker. Bankerna blev 19.5.2015 officiellt medlemsbanker i gruppen. Samtidigt började bankernas kunder omfattas av OP Gruppens insättningsgaranti.

Sotkamon Osuuspankki har 31.5.2015 fusionerats med Kainuun Osuuspankki.

Östnylands Andelsbank har 31.7.2015 fusionerats med Porvoon Osuuspankki som bytt namn till Östnylands Andelsbank.

Mynämäen Osuuspankki har 31.8.2015 fusionerats med Nousiaisten Osuuspankki som bytt namn till Mynämäen-Nousiaisten Osuuspankki.

Hartolan Osuuspankki och Sysmän Osuuspankki har 31.8.2015 fusionerats med Etelä-Päijänteen Osuuspankki som bytt namn till Järvi-Hämeen Osuuspankki.

Myrskylän Osuuspankki har 30.9.2015 fusionerats med Orimattilan Osuuspankki.

Karkun Osuuspankki har 31.10.2015 fusionerats med Tampereen Seudun Osuuspankki.

Pyhälaakson Osuuspankki har 31.12.2015 fusionerats med Suomenselän Osuuspankki.

Ylivieskan Osuuspankki har 31.12.2015 fusionerats med Karleby Andelsbank.

Östra Korsholms Andelsbank och Vasa Andelsbank har godkänt en fusionsplan, enligt vilken Östra Korsholms Andelsbank fusioneras med Vasa Andelsbank. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 29.2.2016.

Keiteleen Osuuspankki och Pielaveden Osuuspankki har godkänt en fusionsplan, enligt vilken Keiteleen Osuuspankki fusioneras med Pielaveden Osuuspankki. Samtidigt byter Pielaveden Osuuspankki namn till Nilakan Seudun Osuuspankki.

Personal och ersättningar

Vid slutet av rapportperioden hade OP Gruppen 12 130 anställda (12 356). Antalet anställda var i genomsnitt 12 174 (12 548). Omorganiseringar och effektiviseringsåtgärder i OP Gruppen minskade antalet anställda under rapportperioden. Antalet anställda ökade med 133 då sex POP Banker övergick som medlemsbanker till OP Gruppen 19.5.2015.

Under rapportperioden gick 241 personer (323) i pension från OP Gruppen. Medelåldern för de pensionerade var 61,5 år (61,7).

OP Gruppens rörliga ersättningar fördelar sig på kortsiktiga företagsvisa ersättningar och långsiktiga ersättningar på grupplanet.

OP Gruppens långsiktiga ersättningssystem på grupplanet består av ett ersättningssystem avsett för ledningen samt en personalfond avsedd för den övriga personalen.

Ledningens långsiktiga ersättningssystem har fastställts för åren 2014–2016. Dessutom fortsätter OP Gruppens personalfond med ettåriga intjäningsperioder.

Ersättningssystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningssystemen inom finansbranschen. Ersättningssystemet 2014–2016 iaktar huvudprinciperna för den föregående treåriga intjäningsperioden.

Som långsiktiga målmätare har OP Andelslags förvaltningsråd uppställt OP Gruppens resultat före skatt, gruppens kärnprimärkapitaltäckning (CET1) och ökningen i antalet koncentreringskunder. Målen på grupplanet är desamma såväl i ersättningssystemet för ledningen som i OP Gruppens personalfond.

OP Gruppens ArPL-försäkringar som tidigare fanns i Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen överfördes till OP-Eläkekassa 31.12.2015. Värdet av överföringen var cirka 100 miljoner euro.

OP Andelslags förvaltning

OP Gruppens centralinstitut (OP Andelslag) ordinarie andelsstämma hölls 19.3.2015. I stället för de ledamöter som stod i tur att avgå valdes till förvaltningsrådet för perioden 2015–2018 följande personer: verkställande direktör Jari Anttila, forsknings- och utvecklingsdirektör Ilmo Aronen, verkställande direktör Kalle Arvio, verkställande direktör Tapani Eskola, professor Jarna Heinonen, ekonom Jorma Hyrskyluoto, lektor Ulla Järvi, verksamhetsledare Jukka-Pekka Kataja, verkställande direktör Simo Kauppi, direktör Jaakko Kiander, lantbruksföretagare Seppo Kietäväinen, rektor Juha Kiiskinen, lektor Jaakko Korkonen, verkställande direktör Tuomas Kupsala, verkställande direktör Petri Krohns, biträdande direktör Jukka Kääriäinen, direktör Ari Mikkola, verkställande direktör Esko Mononen, administrationsdirektör Annukka Nikola, verkställande direktör Juha Pullinen, verkställande direktör Olli Tarkkanen samt verkställande direktör Ari Väänänen. I stället för ledande skötaren Marita Marttila, som anhållit om avsked från förvaltningsrådet, valdes lektor Sirkka Keuru för den återstående perioden 2015–2017. Förvaltningsrådet har sammanlagt 34 ledamöter.

Vid sitt konstituerande möte valde förvaltningsrådet professor Jaakko Pehkonen till ordförande. Till vice ordförande valdes lektor Mervi Väisänen och verkställande direktör Vesa Lehikoinen.

Förvaltningsrådsledamot Jukka-Pekka Kataja har utsetts till specialmedarbetare för lantbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen, och han har därför meddelat att han tills vidare inte deltar i OP Andelslags förvaltningsråds arbete från 29.6.2015.

Förvaltningsrådet beslöt vid sitt sammanträde 23.9.2015 om ändringar i direktionens sammansättning. Harri Nummela ansvarar i fortsättningen för den digitala affärsrörelsen och kundupplevelsen. Karri Alameri utnämndes till ny affärsrörelsedirektör för kapitalförvaltningen. Outi Taivainen utnämndes till ny personaldirektör.

Den ordinarie andelsstämman valde CGR-sammanslutningen KPMG Oy Ab till OP Gruppens revisor. KPMG Oy Ab har till huvudansvarig revisor utsett CGR Raija-Leena Hankonen.

OP Gruppens effektiviseringsprogram

OP Gruppen fattade i slutet av 2012 beslut om ett effektiviseringsprogram, vars mål fastställdes till årliga kostnadsinbesparingar på totalt 150 miljoner euro före slutet av 2015. Målen nåddes som planerat.

Investeringar och tjänsteutveckling

OP Andelslag och dess dotterföretag svarar för utvecklingen av OP Gruppens tjänster. Av kostnaderna i anslutning till tjänsteutveckling består en betydande del av ICT-investeringar och definitioner i anslutning till dem.

OP Andelslagskoncernens utvecklingskostnader uppgick i januari–december till 162 miljoner euro (111). Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster samt OP Andelslagskoncernens aktiverade egna arbete.

De ICT-investeringar som aktiverats i balansräkningen under rapportperioden uppgick till 131 miljoner euro (53). Merparten av investeringarna gäller bankrörelsen.

OP Gruppen började 2012 bygga om sitt kontor i Vallgårdskvarteret. Det första skedet är klart och utrymmena är i bruk. De totala kostnaderna för det första byggskedet var cirka 240 miljoner euro. Det andra byggskedet har inletts och blir klart hösten 2017.

OP Gruppens resultaträkning

Milj. €	Not	1–12/2015	1–12/2014	Förändring, %
Ränteintäkter		2 486	2 685	-7
Räntekostnader		1 460	1 642	-11
Räntenetto före nedskrivningar	5	1 026	1 043	-2
Nedskrivningar av fordringar	6	78	88	-12
Räntenetto efter nedskrivningar		948	955	-1
Nettointäkter från				
skadeförsäkringsrörelse	7	639	589	8
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	8	278	197	41
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	9	704	707	0
Nettointäkter från handel	10	107	88	20
Nettointäkter från placeringsverksamhet	11	87	74	18
Övriga rörelseintäkter	12	46	52	-12
Nettointäkter totalt		2 807	2 662	5
Personalkostnader		781	741	5
Övriga administrationskostnader		420	414	2
Övriga rörelsekostnader		319	401	-20
Kostnader totalt		1 520	1 555	-2
Återföringar till ägarkunder och samlad kundbonus		195	195	0
Andel av resultat för intresseföretag som behandlas enligt kapitalandelsmetoden		9	3	
Periodens resultat före skatt		1 101	915	20
Inkomstskatt		249	308	-19
Periodens resultat		853	607	40
Fördelning, milj. €				
Periodens resultat hänförligt till ägarna		845	599	41
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		8	8	
Totalt		853	607	40

OP Gruppens rapport över totalresultat

Milj. €	1–12/2015	1–12/2014	Förändring, %
Periodens resultat	853	607	40
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	519	-380	
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Förändring i fonden för verkligt värde			
Värdering till verkligt värde	-205	85	
Säkring av kassaflöde	-14	67	
Omräkningsdifferenser	0	0	
Inkomstskatt			
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-104	76	
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Värdering till verkligt värde	41	-17	
Säkring av kassaflöde	3	-13	
Periodens totalresultat	1 093	424	
Fördelning, milj. €			
Periodens resultat hänförligt till ägarna	1 077	393	
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	16	32	
Totalt	1 093	424	

OP Gruppens balansräkning

Milj. €	Not	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Kontanta medel		8 581	3 888	
Fordringar på kreditinstitut		425	686	-38
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		928	427	
Derivatinstrument		5 696	5 920	-4
Fordringar på kunder		75 192	70 683	6
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	15	4 067	3 797	7
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	16	13 858	11 238	23
Investeringsstillgångar		12 423	9 500	31
Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden		93	56	66
Immateriella tillgångar		1 395	1 332	5
Materiella tillgångar		843	781	8
Övriga tillgångar		1 526	1 951	-22
Skattefordringar		118	168	-30
Tillgångar totalt		125 145	110 427	13
Skulder till kreditinstitut		1 673	1 776	-6
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		0	4	-100
Derivatinstrument		5 345	5 489	-3
Skulder till kunder		58 220	51 163	14
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	17	3 159	2 972	6
Skulder för livförsäkringsrörelse	18	13 532	11 230	20
Skuldebrev emitterade till allmänheten	19	27 706	24 956	11
Avsättningar och övriga skulder		3 625	3 447	5
Skatteskulder		866	964	-10
Tilläggsandelar		106	192	-45
Efterställda skulder		1 590	1 020	56
Skulder totalt		115 822	103 214	12
Eget kapital				
OP Gruppens ägares andel				
Aktie- och andelskapital		2 656	1 709	55
Medlemsandelar		154	148	4
Avkastningsandelar		2 502	1 561	60
Fonden för verkligt värde	20	242	425	-43
Övriga fonder		2 085	1 996	4
Ackumulerade vinstmedel		4 271	3 014	42
Innehav utan bestämmande inflytande		70	69	1
Eget kapital totalt		9 324	7 213	29
Skulder och eget kapital totalt		125 145	110 427	13

OP Gruppens rapport över förändringar i eget kapital

Milj. €	Aktie- och andelskapital	Fonden för verkligt värde**	Övriga fonder	Ackumulerade vinstmedel	Totalt	Innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2014	339	328	2 739	4 218	7 625	100	7 724
Periodens totalresultat	-	175	-	279	454	32	486
Periodens resultat	-	-	-	599	599	8	607
Övrigt totalresultat	-	175	-	-321	-145	24	-121
Innehav som förvärvats av innehavare utan bestämmande inflytande i Pohjola Bank Abp*	-199	-78	-512	-1 633	-2 422	-	-2 422
Tillägg till andelskapitalet	1 568	-	0	-	1 568	-	1 568
Fondöverföringar	-	-	26	-26	-	-	-
Vinstutdelning	-	-	-	-76	-76	-	-76
Aktierelaterade ersättningar	-	-	-	-2	-2	-	-2
Övriga	0	-	-257	254	-3	-62	-65
Eget kapital 31.12.2014	1 709	425	1 996	3 014	7 144	69	7 213

Milj. €	Andelskapital	Fonden för verkligt värde**	Övriga fonder	Ackumulerade vinstmedel	Totalt	Innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2015	1 709	425	1 996	3 014	7 144	69	7 213
Periodens totalresultat	-	-185	-	1 260	1 075	16	1 091
Periodens resultat	-	-	-	845	845	8	853
Övrigt totalresultat	-	-185	-	415	230	8	239
Engångseffekt av POP Bankers övergång till OP Gruppen	-	1	67	48	116	-	116
Tillägg till andelskapitalet	947	-	-	-	947	-	947
Fondöverföringar	-	-	22	-22	-	-	-
Vinstutdelning	-	-	-	-21	-21	-	-21
Övriga	-	-	-	-8	-8	-15	-22
Eget kapital 31.12.2015	2 656	242	2 085	4 271	9 254	70	9 324

*Hela köpesumman på aktierna i Pohjola Bank Abp enligt OP Andelslags offentliga uppköpserbjudande har dragits av från eget kapital.

** Not 20

OP Gruppens kassaflödesanalys

Milj. €	1–12/2015	1–12/2014
Kassaflöde från rörelsen		
Periodens vinst	853	607
Justeringar i periodens vinst	1 431	168
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	-9 052	-4 230
Fordringar på kreditinstitut	169	99
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	148	433
Derivatinstrument	9	65
Fordringar på kunder	-4 003	-2 617
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-351	-199
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-2 414	-698
Investeringsstillgångar	-3 071	-393
Övriga tillgångar	462	-920
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	8 121	3 799
Skulder till kreditinstitut	-120	732
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	-4	0
Derivatinstrument	-4	60
Skulder till kunder	6 360	1 006
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	70	149
Skulder för livförsäkringsrörelse	1 325	1 284
Avsättningar och övriga skulder	495	566
Betald inkomstskatt	-359	-201
Erhållna utdelningar	94	102
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	1 088	244
Kassaflöde från investeringar		
Likvida medel som hålls till förfall, ökning	-2	-
Likvida medel som hålls till förfall, minskningar	85	80
Anskaffning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid anskaffningstidpunkten	-27	-3
Försäljning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid försäljningstidpunkten	0	3
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-301	-214
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	17	6
B. Kassaflöde från investeringar totalt	-227	-128
Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, ökning	1 242	60
Efterställda skulder, minskningar	-698	-
Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökning	29 711	38 820
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	-27 444	-35 953
Andels- och aktiekapital, ökning	3 238	2 432
Andels- och aktiekapital, minskningar	-2 395	-1 278
Utdelningar och räntor på andelskapital	-30	-76
Andel förvärvad av innehavare utan bestämmande inflytande i Pohjola Bank Abp	-	-2 422
Övriga	0	-
C. Kassaflöde från finansiering totalt	3 623	1 583
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)	4 485	1 699
POP Bankernas likvida medel	47	-
Förändring i finansiella tillgångar totalt	4 531	1 699
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	4 176	2 476
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	8 708	4 176
Erhållna räntor	2 552	2 765
Betalda räntor	-1 537	-1 697
Likvida medel		
Kontanta medel*	8 619	3 942
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	89	234
Totalt	8 708	4 176

* Varav kontanta medel i skadeförsäkringsrörelse 5 miljoner euro (40) och kontanta medel i livförsäkringsrörelse 33 miljoner euro (13).

OP Gruppens segmentrapportering

OP Gruppens ledningssystem grundar sig på tre rörelsesegment: bankrörelse, skadeförsäkring och kapitalförvaltning. Till följd av organisationsreformen har följande ändringar skett i segmentrapporteringen 1.1.2015: Pohjola Bank Abp:s bankrörelse har flyttats från bankrörelsen och rapporteras under kapitalförvaltningssegmentet. Dessutom har Pivo Wallet Oy, Checkout Finland Ab och Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolag (AÖF) flyttats från bankrörelsen och rapporteras under segmentet Övrig rörelse. Övrig rörelse innefattar funktioner som stöder rörelsesegmenten. Segmentinformationen för tidigare perioder har justerats så att den motsvarar den nya segmentindelningen. Överföringarna har ingen väsentlig inverkan på segmentrapporteringen.

Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut. Till rörelsesegmenten har allokerats de intäkter, kostnader, tillgångar och skulder som direkt ansetts höra till eller som på goda grunder kan allokeras till respektive rörelsesegment. De intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte har allokerats till rörelsesegmenten och koncernelimineringarna mellan rörelsesegmenten rapporteras i kolumnen "Koncernelimineringar". Rörelsesegmentens resultat och lönsamhet följs upp på planet Resultat före skatt.

Kapitaliseringen av segmenten baserar sig på den kapitaltäckningsanalys som OP Gruppen upprättat i enlighet med kreditinstitutslagen. Kapitalkraven enligt kapitaltäckningsanalysen har fördelats på rörelsesegmenten. Kapital har allokerats till bankrörelsen så att kärnprimärkapitalrelationen (CET1) är 18 % (11 %). Till försäkringsrörelsen har allokerats kapital så att solvensprocenten (SII) är 120. Allokeringen av kapital inverkar på den interna ränta som segmentet betalar.

Rörelsesegmentens resultat- och balansräkning 1.1–31.12.2015

Resultaträkning, milj. €	Bank- rörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Ränteintäkter	2 678	0	3	340	-535	2 486
Räntekostnader	1 570	22	0	392	-524	1 460
Räntenetto före nedskrivningar	1 108	-22	3	-52	-11	1 026
- varav interna nettoresultat före skatt	-26	-20	3	43	0	0
Nedskrivningar av fordringar	77	0	-	0	1	78
Räntenetto efter nedskrivningar	1 031	-22	3	-52	-12	948
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	-	632	-	-3	10	639
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	-	-	-	-	278	278
Nettointäkter från livförsäkringens ränte- och riskrörelse	-	-	119	-	-119	0
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	663	-55	-	20	76	704
Provisionsintäkter från fonder och kapitalförvaltning	-	-	166	-	-166	0
Provisionsintäkter från livförsäkring	-	-	171	-	-171	0
Provisionskostnader	-	-	-163	-	163	0
Nettointäkter från handel	115	0	0	0	-8	107
Nettointäkter från placeringsverksamhet	5	-	0	89	-7	87
Övriga rörelseintäkter	29	7	1	484	-475	46
Personalkostnader	472	101	32	176	0	781
Övriga administrationskostnader	370	121	41	276	-388	420
Övriga rörelsekostnader	194	79	35	100	-90	319
Återföringar till ägarkunder och samlad kundbonus	171	-	0	-	24	195
Andel av intresseföretagens resultat	7	0	1	-	0	9
Resultat före skatt	642	259	213	-13	0	1 101
Inkomstskatt						249
Periodens vinst						853

Balansräkning 31.12.2015, milj. €	Bank- rörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Kontanta medel	130	0	-	8 451	-	8 581
Fordringar på kreditinstitut	4 415	6	39	10 506	-14 540	425
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	939	-	-	5	-17	928
Derivatinstrument	5 735	-	-	337	-375	5 696
Fordringar på kunder	75 633	-	-	801	-1 242	75 192
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-	4 332	-	0	-265	4 067
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-	-	14 311	-	-453	13 858
Investeringsstillgångar	6 425	16	-2	16 446	-10 463	12 423
Investeringar i intresseföretag	42	2	-1	32	18	93
Immateriella tillgångar	67	695	280	261	92	1 395
Materiella tillgångar	494	47	16	299	-13	843
Övriga tillgångar	1 030	9	41	617	-171	1 526
Skattefordringar	47	4	10	40	16	118
Tillgångar totalt	94 958	5 111	14 694	37 795	-27 412	125 145

Balansräkning 31.12.2015, milj. €	Bank- rörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Skulder till kreditinstitut	10 712	-	-	4 374	-13 414	1 673
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0	-	-	-	-	0
Derivatinstrument	5 389	-	-	326	-369	5 345
Skulder till kunder	53 586	-	0	6 106	-1 472	58 220
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	-	3 171	-	-	-12	3 159
Skulder för livförsäkringsrörelse	-	-	13 558	-	-26	13 532
Skuldebrev emitterade till allmänheten	10 971	-	-	17 893	-1 158	27 706
Avsättningar och övriga skulder	2 122	83	32	1 704	-316	3 625
Skatteskulder	406	84	69	299	8	866
Andelskapital	255	-	-	5 799	-5 947	106
Efterställda skulder	80	135	281	1 591	-497	1 590
Skulder totalt	83 520	3 473	13 939	38 092	-23 203	115 822
Eget kapital						9 324

Rörelsesegmentens resultat- och balansräkning 1.1–31.12.2014

Resultaträkning, milj. €	Bank-rörelse	Skade-försäkring	Kapital-förvaltning	Övrig rörelse	Koncern-elimine-ringar	OP Gruppen
Ränteintäkter	2 863	0	2	578	-758	2 685
Räntekostnader	1 771	26	4	611	-770	1 642
Räntenetto före nedskrivningar	1 092	-26	-2	-33	12	1 043
- varav interna nettoresultat före skatt	-20	-24	2	42	0	0
Nedskrivningar av fordringar	86	-	-	0	2	88
Räntenetto efter nedskrivningar	1 006	-26	-2	-33	9	955
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	-	591	-	-4	1	589
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	-	-	0	-	197	197
Nettointäkter från livförsäkringens ränte-och riskrörelse	-	-	70	-	-70	-
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	655	-47	-	17	82	707
Provisionsintäkter från fonder och kapitalförvaltning	-	-	152	-	-152	-
Provisionsintäkter från livförsäkring	-	-	166	-	-166	-
Provisionskostnader	-	-	-133	-	133	-
Nettointäkter från handel	94	0	0	-9	3	88
Nettointäkter från placeringsverksamhet	21	-	0	59	-6	74
Övriga rörelseintäkter	33	9	1	460	-451	52
Personalkostnader	446	102	32	160	0	741
Övriga administrationskostnader	345	124	42	257	-355	414
Övriga rörelsekostnader	272	78	38	107	-95	401
Återföringar till ägarkunder och samlad kundbonus	176	-	0	-	19	195
Andel av intresseföretagens resultat	1	0	1	0	0	3
Resultat före skatt	571	223	167	-34	-13	915
Inkomstskatt						308
Periodens vinst						607

Balansräkning 31.12.2014, milj. €	Bank-rörelse	Skade-försäkring	Kapital-förvaltning	Övrig rörelse	Koncern-elimine-ringar	OP Gruppen
Kontanta medel	157	0	-	3 732	-	3 888
Fordringar på kreditinstitut	4 249	5	35	10 122	-13 726	686
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	466	-	0	-11	-28	427
Derivatinstrument	6 085	-30	-	314	-448	5 920
Fordringar på kunder	71 299	-	-	538	-1 154	70 683
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-	4 150	-	0	-353	3 797
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-	-	11 978	-	-740	11 238
Investeringsstillgångar	5 037	16	9	12 667	-8 230	9 500
Investeringar i intresseföretag	26	2	27	-	0	56
Immateriella tillgångar	66	704	370	195	-3	1 332
Materiella tillgångar	491	51	9	243	-13	781
Övriga tillgångar	884	7	46	1 418	-404	1 951
Skattefordringar	88	4	8	46	22	168
Tillgångar totalt	88 848	4 909	12 484	29 263	-25 077	110 427

Balansräkning 31.12.2014, milj. €	Bank-rörelse	Skade-försäkring	Kapital-förvaltning	Övrig rörelse	Koncern-elimine-ringar	OP Gruppen
Skulder till kreditinstitut	10 278	-	-	5 052	-13 553	1 776
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	4	-	-	-	-	4
Derivatinstrument	5 640	-30	-	357	-478	5 489
Skulder till kunder	48 912	-	-	3 284	-1 032	51 163
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	-	3 116	-	-	-144	2 972
Skulder för livförsäkringsrörelse	-	-	11 271	-	-41	11 230
Skuldebrev emitterade till allmänheten	9 019	-	-	16 996	-1 060	24 956
Avsättningar och övriga skulder	2 315	109	35	1 255	-268	3 447
Skatteskulder	432	105	78	347	2	964
Andelskapital	335	-	-	4 361	-4 504	192
Efterställda skulder	48	50	91	1 054	-222	1 020
Skulder totalt	76 983	3 349	11 475	32 706	-21 300	103 214
Eget kapital						7 213

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Bokslutskommunikén 1.1–31.12.2015 har upprättats med iakttagande av standarden IAS 34 (Delårsrapportering) och de principer för upprättandet av bokslutet som redogjorts för i koncernens bokslut 2014 med undantag av de ändringar i principerna som beskrivs nedan.

Bokslutskommunikén är oreviderad. Alla siffror i bokslutskommunikén har avrundats och därför kan summan av enskilda tal avvika från den summa som angetts.

Ändring i principerna för upprättandet av bokslutet

Periodisering av effekten från sänkningen av diskonteringsräntan

OP Gruppen har ändrat värderingsmodellen för skadeförsäkringens försäkringsskuld så att förändringen i diskonteringsräntan beaktas som en enda, fortlöpande uppdaterad variabel för bokföringsmässiga bedömningar. Tidigare bedömdes förändringen i diskonteringsräntan kvartalsvis, och då försämrade effekten av förändringen jämförbarheten mellan olika rapportperioder. Till följd av ändringen bedöms förändringarna i diskonteringsräntan från 1.1.2015 månatligen och deras resultat inverkan fördelas jämnt över räkenskapsperioden, vilket i enlighet med IFRS 4.22 ger tillförlitligare och betydelsefullare information om gruppens finansiella resultat. Eftersom det är fråga om en ändring av bokföringsmässiga bedömningar, har jämförelseuppgifterna inte justerats.

Redovisning av skadeförsäkringens provisionsintäkter och -kostnader

Presentationen av koncernresultaträkningen har ändrats från början av 2015 i fråga om behandlingen av vissa försäljningsprovisioner och återförsäkringsprovisioner. Poster som tidigare redovisats bland övriga rörelseintäkter och -kostnader har enligt sin art flyttats till nettoprovisionsintäkterna. Dessutom har nedskrivningar som är relaterade till skadeförsäkringen flyttats till nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse. De förvaltningsprovisioner som tidigare redovisades bland övriga rörelseintäkter från livförsäkringsrörelse har flyttats till provisionsintäkterna. Ändringarna förenhetligade behandlingen av provisioner som är relaterade till försäkringsrörelsen inom OP Gruppen och de ger en riktigare bild av posternas art. Ändringarna har inga resultat effekter och de påverkar inte segmentrapporteringen. Ändringarna har tillämpats retroaktivt och de ger tillförlitligare och betydelsefullare information om gruppens finansiella resultat.

Effekt på koncernens resultaträkning 1.1– 31.12.2014

Milj. €	1.1– 31.12.2014 (redovisat tidigare)	Effekt av ändringen i principerna	1.1– 31.12.2014 (korrigerat)
Ränteintäkter	2 685		2 685
Räntekostnader	1 642		1 642
Räntenetto före nedskrivningar	1 043		1 043
Nedskrivningar av fordringar	88		88
Räntenetto efter nedskrivningar	955		955
Nettointäkter frångeskadeförsäkringsrörelse	593	-4	589
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	197		197
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	727	-20	707
Nettointäkter från handel	88		88
Nettointäkter från placeringsverksamhet	74		74
Övriga rörelseintäkter	64	-12	52
Nettointäkter totalt	2 698	-37	2 662
Personalkostnader	741		741
Övriga administrationskostnader	414		414
Övriga rörelsekostnader	437	-37	401
Kostnader totalt	1 592	-37	1 555
Återföringar till ägarkunder och samlad kundbonus	195		195
Andel av intresseföretagens resultat	3		3
Periodens resultat före skatt	915		915
Inkomstskatt	308		308
Periodens resultat	607		607
Fördelning, milj. €			
Periodens resultat hänförligt till ägarna	599		599
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	8		8
Totalt	607		607

Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

Gruppvisa nedskrivningar

Modellen för gruppvisa nedskrivningar har förnyats i maj 2015. Modellen baserar sig fortfarande på en statistisk modell som används för att beräkna kapitalkravet. Den långsiktiga konjunkturanpassningen har upplösts för de PD- och LGD-estimat som används i modellen för det ekonomiska kapitalkravet för att estimaten bättre ska motsvara det nuvarande konjunkturskedet. I modellen har mätningssättet för identifieringen av en händelse som ger upphov till en förlust ändrats. I den nya modellen sker beräkningen med en s.k. uppkomstperiod (tidigare baserade sig beräkningen på den historiska förlustutvecklingen). Dessutom har fordringarna i den nya modellen grupperats exaktare i klasser enligt hur deras kreditriskegenskaper sammanfaller. Ändringen i modellen har inte medfört en väsentlig förändring i beloppet av individuella nedskrivningar.

Nedskrivning av egetkapitalinstrument

OP Gruppens tidigare bestämning av nedskrivningar av egetkapitalinstrument har justerats från maj 2015. En nedskrivning bokförs senast då maximigränsen för långvarighetskriteriet (12 mån.) eller betydelsekriteriet (30 %) överskridits (tidigare: i snitt 18 mån. eller 40 %). Ändringen ökade något nedskrivningarna av egetkapitalinstrument för det första halvåret.

Not 2. Förändringar i OP Gruppens struktur

Sex POP Banker, dvs. Osuuspankki Poppia, Keiteleen Osuuspankki, Laihian Osuuspankki, Multian Osuuspankki, Petäjäveden Osuuspankki och Tuusniemen Osuuspankki, blev officiellt medlemsbanker i OP Gruppen fr.o.m. 19.5.2015. Sedan dess har de konsoliderats i OP Gruppens bokslut. Effekterna av konsolideringen på OP Gruppens resultaträkning och balansräkning 31.12.2015 beskrivs i tabellerna nedan. OP Gruppens eget kapital ökade till följd av konsolideringen med 116 miljoner euro då POP Bankernas egna kapital räknas till det egna kapitalet hos OP Gruppens redovisningstekniska moderföretag. Den slutliga integrationen av funktionerna i de gemensamma datasystemen pågår fortfarande.

Effekt på resultaträkningen	POP		
	Övriga OP Gruppen	Bankerna totalt	OP Gruppen totalt
	1.1–31.12. 2015	19.5–31.12. 2015	1.1–31.12. 2015
Milj. €	2015	2015	2015
Ränteintäkter	2 475	11	2 486
Räntekostnader	1 458	3	1 460
Räntenetto före nedskrivningar	1 017	9	1 026
Nedskrivningar av fordringar	77	1	78
Räntenetto efter nedskrivningar	940	8	948
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	639	-	639
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	278	-	278
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	701	3	704
Nettointäkter från handel	107	0	107
Nettointäkter från placeringsverksamhet	87	-1	87
Övriga rörelseintäkter	45	1	46
Nettointäkter totalt	2 796	11	2 807
Personalkostnader	777	4	781
Övriga administrationskostnader	416	4	420
Övriga rörelsekostnader	317	2	319
Kostnader totalt	1 510	10	1 520
Återföringar till ägarkunder och samlad kundbonus	195	-	195
Andel av intresseföretagens resultat	9	-	9
Periodens resultat före skatt	1 100	1	1 101
Inkomstskatt	248	1	249
Periodens resultat	852	0	853

Effekt på balansräkningen	Övriga OP Gruppen	POP	
		Bankerna totalt	OP Gruppen totalt
Milj. €	31.12.2015	31.12.2015	31.12.2015
Kontanta medel	8 577	4	8 581
Fordringar på kreditinstitut	349	76	425
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	922	5	928
Derivatinstrument	5 693	4	5 696
Fordringar på kunder	74 532	660	75 192
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	4 067	-	4 067
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	13 858	-	13 858
Investeringsstillgångar	12 248	175	12 423
Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden	93	-	93
Immateriella tillgångar	1 395	0	1 395
Materiella tillgångar	836	7	843
Övriga tillgångar	1 523	3	1 526
Skattefordringar	117	1	118
Tillgångar totalt	124 211	934	125 145
Skulder till kreditinstitut	1 607	66	1 673
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0	-	0
Derivatinstrument	5 345	-	5 345
Skulder till kunder	57 511	709	58 220
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	3 159	-	3 159
Skulder för livförsäkringsrörelse	13 532	-	13 532
Skuldebrev emitterade till allmänheten	27 694	12	27 706
Avsättningar och övriga skulder	3 616	9	3 625
Skatteskulder	861	5	866
Tilläggsandelar	89	17	106
Efterställda skulder	1 590	-	1 590
Skulder totalt	115 004	818	115 822
Eget kapital			
OP Gruppens ägares andel			
Aktie- och andelskapital	2 656	0	2 656
Aktiekapital	0	-	0
Medlemsandelar	154	-	154
Avkastningsandelar	2 502	-	2 502
Fonden för verkligt värde	241	1	242
Övriga fonder	2 018	67	2 085
Ackumulerade vinstmedel	4 223	48	4 271
Innehav utan bestämmande inflytande	70	-	70
Eget kapital totalt	9 207	116	9 324
Skulder och eget kapital totalt	124 211	934	125 145

Not 3. OP Gruppens nyckeltal och formler för nyckeltalen

	1–12/2015	1–12/2014
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	10,3	8,1
Räntabilitet på eget kapital till verkligt värde, %	13,2	5,7
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,72	0,57
Kostnadernas andel av intäkterna, %	53	56
Antalet anställda i genomsnitt	12 174	12 548
på heltid	11 330	11 663
på deltid	844	885
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	
Räntabilitet på eget kapital till verkligt värde, %	$\frac{\text{Periodens totalresultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	
Soliditet, %	$\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Balansomslutning}} \times 100$	
Kostnadernas andel av intäkterna, %	$\frac{\text{Personalkostnader + övriga administrationskostnader + övriga rörelsekostnader}}{\text{Räntenetto + nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse + nettointäkter från livförsäkringsrörelse + provisionsintäkter och -kostnader, netto + nettointäkter från handel + nettointäkter från placeringsverksamhet + övriga rörelseintäkter + andel av intresseföretagens resultat}} \times 100$	
Kärnprimärkapitaltäckning, % (CET1)*	$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägda poster}} \times 100$	
*Kärnprimärkapital (CET1) enligt definitionen i artikel 26 och totalt riskvägt exponeringsbelopp enligt definitionen i artikel 92 i EU:s förordning 575/2013.		
Tier 1-kapitalrelation, %	$\frac{\text{Primärkapital (Tier 1)}}{\text{Totalt riskvägda poster}} \times 100$	
Kapitaltäckning, %	$\frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt riskvägda poster}} \times 100$	
Kapitalrelationen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat	$\frac{\text{Konglomeratets kapitalbas totalt}}{\text{Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt}} \times 100$	
Ävkastning på ekonomiskt kapital, %	$\frac{\text{Resultat och kundbonus efter skatt (12 månaders glidande)}}{\text{Ekonomiskt kapital i snitt}} \times 100$	

Skadeförsäkring:

Totalkostnadsprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	Skadeprocent + driftskostnadsprocent Riskprocent + omkostnadsprocent	
Skadeprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$	x 100
Driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader + avskrivningar/justeringar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$	x 100
Riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar), %	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$	x 100
Operativ totalkostnadsprocent	Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent	
Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar), %	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$	x 100
Operativ skadeprocent	$\frac{\text{Ersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$	x 100
Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$	x 100
Omkostnadsprocent, %	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$	x 100
Operativ omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$	x 100
Solvensprocent	$\frac{\text{Solvenskapital}}{\text{Premieintäkter}} \times 100$	x 100
Solvensprocent, %*)	$\frac{\text{Kapitalbas}}{\text{Kapitalkrav (SCR)}} \times 100$	x 100
*) Enligt Solvens II-förslaget		
Livförsäkring:		
Omkostnadsprocent, %	$\frac{\text{Driftskostnader före förändringen i aktiverade anskaffningsutgifter för försäkringar + kostnader för ersättningshandläggning}}{\text{Belastningsinkomst}} \times 100$	x 100

Not 4. OP Gruppens resultatutveckling kvartalsvis

Milj. €	2014	2015	4-6	7-9	10-12
	10-12	1-3			
Ränteintäkter	660	644	620	612	610
Räntekostnader	391	388	365	356	351
Räntenetto	269	256	256	256	259
Nedskrivningar av fordringar	38	21	15	10	31
Räntenetto efter nedskrivningar	231	234	240	245	228
Nettointäkter från					
skadeförsäkringsrörelse	138	169	174	154	142
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	29	104	45	61	68
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	175	199	175	169	161
Nettointäkter från handel	5	24	40	22	21
Nettointäkter från placeringsverksamhet	21	19	47	18	3
Övriga rörelseintäkter	14	12	13	8	12
Personalkostnader	190	214	187	172	208
Övriga administrationskostnader	101	102	102	90	126
Övriga rörelsekostnader	102	82	87	69	81
Återföringar till ägarkunder och samlad kundbonus	48	46	51	50	48
Andel av intresseföretagens resultat	2	4	0	2	3
Periodens resultat före skatt	176	320	308	299	175
Inkomstskatt	36	63	93	59	34
Periodens vinst	140	257	215	240	141
Övrigt totalresultat					
Poster som inte omklassificeras till resultatet					
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-153	-175	458	-51	286
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet					
Förändring i fonden för verkligt värde					
Värdering till verkligt värde	41	152	-253	-115	12
Säkring av kassaflöde	7	7	-28	9	-1
Omräkningsdifferenser	0	0	0	0	0
Inkomstskatt					
Poster som inte omklassificeras till resultatet					
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	31	35	-92	10	-57
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet					
Värdering till verkligt värde	-8	-30	51	23	-2
Säkring av kassaflöde	-1	-1	6	-2	0
Periodens totalresultat	56	245	355	114	378

Not 5. Räntenetto

Milj. €	1-12/2015	1-12/2014	Förändring, %
Lån och fordringar	1 264	1 328	-5
Fordringar på kreditinstitut och centralbanker	4	4	-15
Skuldebrev	167	198	-16
Derivat (netto)			
Derivatinstrument som innehas för handel	97	133	-27
Derivat för säkringsredovisning	60	64	-6
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet	-1	2	
Skulder till kreditinstitut	-12	-3	
Skulder till kunder	-153	-210	-27
Skuldebrev emitterade till allmänheten	-351	-424	-17
Efterställda skulder	-41	-36	15
Kapitallån	-7	-6	7
Finansiella skulder för handel	0	0	-76
Övriga (netto)	-1	-4	-69
Räntenetto utan derivat i säkringsredovisning	1 026	1 045	-2
Säkringsinstrument	-90	-121	-25
Värdeförändringar i de säkrade posterna	91	119	-24
Räntenetto	1 026	1 043	-2

Not 6. Nedskrivningar av fordringar

Milj. €	1-12/2015	1-12/2014	Förändring, %
Fordringar som nedskrivits som kredit- och garantiförluster	83	71	17
Återföringar av fordringar som avskrivits	-15	-13	-18
Ökning av individuella nedskrivningar	107	110	-3
Minskning av individuella nedskrivningar	-88	-87	-1
Gruppvisa nedskrivningar	-9	7	
Totalt	78	88	-12

Not 7. Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse

Milj. €	1-12/2015	1-12/2014	Förändring, %
Premieintäkter, netto			
Premieinkomst	1 453	1 393	4
Återförsäkrares andel	-48	-54	12
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-8	-29	72
Återförsäkrares andel	-2	1	
Totalt	1 396	1 310	7
Skadeförsäkringsersättningar, netto			
Betalda ersättningar	804	828	-3
Återförsäkrares andel	-25	-29	14
Förändring i avsättning för oreglerade skador	114	61	88
Återförsäkrares andel	-8	-15	45
Totalt	885	845	5
Nettointäkter från skadeförsäkringens placeringsverksamhet			
Räntor	46	55	-16
Utdelningar	27	18	50
Fastigheter	5	5	10
Realisationsvinster och -förluster			
Skuldebrev	15	60	-75
Aktier och andelar	81	53	52
Lån och fordringar	-	0	
Fastigheter	0	0	
Derivatinstrument	-1	-22	95
Värderingsvinster och -förluster			
Skuldebrev	2	2	9
Aktier och andelar	-3	-1	
Lån och fordringar	0	1	-90
Fastigheter	0	2	
Derivatinstrument	7	-2	
Nedskrivningar	-9	-2	
Övriga	0	1	-31
Totalt	171	169	1
Upplösning av diskontering	-38	-41	7
Övriga	-5	-5	-5
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	639	589	8

Not 8. Nettointäkter från livförsäkringsrörelse

Milj. €			Förändring,
	1-12/2015	1-12/2014	%
Premieinkomst	1 430	1 230	16
Återförsäkrares andel	-23	-23	-2
Totalt	1 406	1 207	17
Försäkringsersättningar			
Betalda ersättningar	-795	-738	-8
Förändring i avsättning för oreglerade skador	-10	-9	-11
Återförsäkrares andel	11	9	22
Förändring i försäkringsskulden			
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-723	-168	
Återförsäkrares andel	3	1	
Totalt	-1 514	-905	-67
Övriga	-211	-1 215	83
Totalt	-318	-914	-65
Nettointäkter från livförsäkringens placeringsverksamhet			
Räntor	51	50	2
Utdelningar	44	42	6
Fastigheter	2	0	
Realisationsvinster och -förluster			
Skuldebrev	12	33	-63
Aktier och andelar	85	63	34
Lån och fordringar	1	1	12
Fastigheter	0	0	
Derivatinstrument	-18	249	
Värderingsvinster och -förluster			
Skuldebrev	2	1	21
Aktier och andelar	-	-6	
Lån och fordringar	0	1	
Fastigheter	2	1	50
Derivatinstrument	-30	40	
Nedskrivningar	-15	-9	-74
Övriga	0	1	-58
Tillgångar som utgör täckning för fondförsäkringar			
Aktier och andelar			
Realisationsvinster och -förluster	211	81	
Värderingsvinster och -förluster	187	511	-63
Övriga	64	51	25
Totalt	596	1 111	-46
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	278	197	41

Not 9. Provisionsintäkter och -kostnader, netto

Milj. €	1-12/2015	1-12/2014	Förändring, %
Provisionsintäkter			
Utlåning	203	207	-2
Inlåning	5	5	-4
Betalningsrörelse	256	238	8
Värdepappersförmedling	22	23	-4
Värdepappersemissioner	13	11	21
Fonder	129	109	19
Kapitalförvaltning och juridiska ärenden	82	82	0
Försäkringsförmedling	60	67	-10
Garantier	21	22	-7
Övriga	87	95	-8
Totalt	878	859	2
Provisionskostnader	174	152	15
Provisionsintäkter, netto	704	707	0

Not 10. Nettointäkter från handel

Milj. €	1-12/2015	1-12/2014	Förändring, %
Realisationsvinster och -förluster			
Skuldebrev	-6	7	
Aktier och andelar	6	4	45
Derivatinstrument	99	25	
Värdeförändringar			
Skuldebrev	-5	2	
Aktier och andelar	-2	1	
Derivatinstrument	-15	21	
Utdelningar	0	1	-26
Nettointäkter från valutaverksamhet	30	28	10
Totalt	107	88	20

Not 11. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Milj. €	1-12/2015	1-12/2014	Förändring, %
Finansiella tillgångar som kan säljas			
Realisationsvinster och -förluster			
Skuldebrev	31	15	
Aktier och andelar	40	23	77
Utdelningar	20	39	-49
Nedskrivningar	-2	-4	-45
Redovisade till det upplupna anskaffningsvärdet			
Realisationsvinster och -förluster	-1	0	
Totalt	87	73	20
Förvaltningsfastigheter			
Hysesintäkter	42	43	-2
Kostnader för vederlag och skötsel	-32	-36	12
Värdeförändringar, realisations-vinster och -förluster	-11	-6	85
Övriga	0	0	-35
Totalt	-1	1	
Övriga	-	0	-100
Nettointäkter från placeringsverksamhet	87	74	18

Not 12 .Övriga rörelseintäkter

Milj. €	1-12/2015	1-12/2014	Förändring, %
Intäkter från rörelsefastigheter och kontor i eget bruk	14	15	-9
Hysesintäkter från tillgångar som hyrts ut med operationella leasingavtal	4	3	42
Övriga	27	33	-18
Totalt	46	52	-12

Not 13. Kategorisering av finansiella tillgångar och skulder

Milj. €	Lån och fordringar	Investe- ringar som hålls till förfall	Finansiella tillgångar som redo- visas till verkligt värde via resultat- räkningen	Finansiella tillgångar som kan säljas	Säkrings- instru- ment	Totalt
Tillgångar						
Kontanta medel	8 581	-	-	-	-	8 581
Fordringar på kreditinstitut	425	-	-	-	-	425
Derivatinstrument	-	-	5 160	-	536	5 696
Fordringar på kunder	75 192	-	-	-	-	75 192
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	676	-	178	3 212	-	4 067
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	263	-	8 844	4 751	-	13 858
Skuldebrev	-	108	858	11 295	-	12 261
Aktier och andelar	-	-	70	501	-	570
Övriga finansiella tillgångar	1 526	-	-	-	-	1 526
Finansiella tillgångar	86 664	108	15 110	19 760	536	122 178
Andra tillgångar än finansiella instrument						2 968
Totalt 31.12.2015	86 664	108	15 110	19 760	536	125 145
Totalt 31.12.2014	80 915	191	13 620	15 129	572	110 427

Milj. €	Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultat-räkningen	Övriga skulder	Säkrings- instru- ment	Totalt
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	-	1 673	-	1 673
Finansiella skulder för handel (exkl. derivat)	0	-	-	0
Derivatinstrument	4 993	-	352	5 345
Skulder till kunder	-	58 220	-	58 220
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	4	3 155	-	3 159
Skulder för livförsäkringsrörelse	8 686	4 846	-	13 532
Skuldebrev emitterade till allmänheten	-	27 706	-	27 706
Efterställda skulder	-	1 590	-	1 590
Övriga finansiella skulder	-	2 952	-	2 952
Finansiella skulder	13 683	100 141	352	114 176
Andra skulder än finansiella skulder				1 645
Totalt 31.12.2015	13 683	100 141	352	115 822
Totalt 31.12.2014	12 630	90 198	386	103 214

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet på de här skuldebrev som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av september cirka 441 miljoner euro högre än det bokförda värdet. Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är större än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden är osäkert.

Not 14. Klassificering av finansiella instrument återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Tillgångarnas verkliga värden

31.12.2015, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	616	291	21	928
Skadeförsäkringsrörelsen	-	-	-	-
Livförsäkringsrörelsen*	6 425	2 215	-	8 640
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	2	5 518	176	5 696
Skadeförsäkringsrörelsen	0	9	-	9
Livförsäkringsrörelsen	12 882	57	-	58
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Bankrörelsen	9 757	1 746	294	11 796
Skadeförsäkringsrörelsen	1 563	1 397	252	3 212
Livförsäkringsrörelsen	2 401	1 891	460	4 751
Totalt	20 763	13 124	1 203	35 090

* Inkluderar 8 640 milj. euro i verkligt värde för placeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringsavtal, fördelat enligt 6 425 miljoner euro på nivå 1 och 2 215 miljoner euro på nivå 2.

Tillgångarnas verkliga värden

31.12.2014, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	183	244	0	427
Skadeförsäkringsrörelsen	-	7	-	7
Livförsäkringsrörelsen*	7 202	289	7	7 499
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	7	5 711	202	5 920
Skadeförsäkringsrörelsen	1	11	-	12
Livförsäkringsrörelsen	-	66	-	66
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Bankrörelsen	6 631	2 150	27	8 807
Skadeförsäkringsrörelsen	1 546	1 156	258	2 960
Livförsäkringsrörelsen	1 944	1 076	341	3 362
Totalt	17 514	10 710	835	29 060

* Inkluderar 7 492 milj. euro i verkligt värde för placeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringsavtal, fördelat enligt 7 202 miljoner euro på nivå 1 och 289 miljoner euro på nivå 2

Skuldernas verkliga värden

31.12.2015, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	-	-	-	-
Livförsäkringsrörelsen*	6 444	2 222	-	8 666
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	35	5 175	135	5 345
Skadeförsäkringsrörelsen	0	4	-	4
Livförsäkringsrörelsen	-	20	-	20
Totalt	6 480	7 421	135	14 035

Skuldernas verkliga värden

31.12.2014, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	-	4	-	4
Livförsäkringsrörelsen*	7 223	290	-	7 513
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	57	5 303	130	5 489
Skadeförsäkringsrörelsen	2	0	-	2
Livförsäkringsrörelsen	-	8	-	8
Totalt	7 282	5 604	130	13 016

*Inkluderar verkliga värden för skulder för fondanknutna försäkringar och placeringsavtal.

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats vid de största börserna, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har i Pohjola-koncernen klassificerats OTC-derivat, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1, köp- och återköpsavtal (repo) samt värdepapper som lånats ut eller lånats in.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på värderingsdagen på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågakvarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består ofta av prisuppgifter från utomstående.

Omklassificeringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Omklassificeringen mellan olika nivåer anses ha skett den dag då den transaktion som omklassificeringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar, milj. €	Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				Finansiella tillgångar som kan säljas			Tillgångar totalt
	Bank-		Försäkrings-		Derivatinstrument		Försäkrings-	
	rörelsen	rörelsen	rörelsen	rörelsen	Bankrörelsen	rörelsen		
Ingående balans 1.1.2015	0	7	202	-	27	599	835	
Resultaträkningens nettointäkter	21	-	-26	-	3	-60	-62	
Nettointäkter i rapporten över totalresultat	-	-	-	-	-3	53	51	
Förvärv	-	-	-	-	-1	231	231	
Försäljningar	-	-	-	-	-13	-112	-125	
Amorteringar	-	-7	-	-	-	-	-7	
Omklassificering till Nivå 3	-	-	-	-	281	-	281	
Utgående balans 31.12.2015	21	0	176	-	294	712	1 203	

Finansiella skulder, milj. €	Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				Derivatinstrument		Skulder totalt
	Bank-		Försäkrings-		Bankrörelsen	Försäkrings-	
	rörelsen	rörelsen	rörelsen	rörelsen			
Ingående balans 1.1.2015	-	-	-	-	130	-	130
Resultaträkningens nettointäkter	-	-	-	-	5	-	5
Utgående balans 31.12.2015	-	-	-	-	135	-	135

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2015

Milj. €	Ränte-netto eller Netto-intäkter från handel	Netto-intäkter från placerings-verksamhet	Netto-intäkter från skadeförsäkringsrörelse	Netto-intäkter från livförsäkringsrörelse	Rapport över totalresultat/ Förändring i fonden för verkligt värde		Netto-intäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
					Förändring i	Förändring i	
Realiserade nettointäkter	21	-	-42	-19	-	-	-39
Orealiserade nettointäkter	-31	3	15	38	51	51	76
Nettointäkter totalt	-10	3	-27	20	51	51	37

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som Pohjola emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat.

Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Förändringar i värderingsfaktorer

Vid slutet av 2015 preciserades klassificeringskriterierna genom att slopa kreditklassificeringen som klassificeringskrav och övergå till en noggrannare analys och klassificering av de marknadspris som kan observeras. Till följd av ändringen överfördes från Nivå 2 till Nivå 1 företags, stators och finansiella instituts noterade obligationslån för 1,4 miljarder euro och från Nivå 2 till Nivå 3 obligationslån för 0,3 miljarder euro.

Not 15. Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse

Milj. €	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Placeringar			
Lån och övriga fordringar	23	14	63
Aktier och andelar	480	463	4
Fastigheter	170	161	5
Skuldebrev	2 548	2 297	11
Derivatinstrument	9	12	-28
Övriga andelar	185	207	-11
Totalt	3 414	3 154	8
Övriga tillgångar			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	33	33	0
Övriga			
Direktförsäkringsverksamhet	436	404	8
Återförsäkringsverksamhet	106	100	7
Kassa och banktillgodohavanden	5	41	-89
Övriga fordringar	73	66	10
Totalt	653	643	2
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	4 067	3 797	7

Not 16. Tillgångar i livförsäkringsrörelse

Milj. €	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Placeringar			
Lån och övriga fordringar	78	59	32
Aktier och andelar	1 222	1 160	5
Fastigheter	146	101	45
Skuldebrev	3 529	2 209	60
Derivatinstrument	58	66	-13
Totalt	5 033	3 594	40
Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar			
Aktier, andelar och övriga placeringar	8 640	7 492	15
Övriga tillgångar			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	66	49	35
Övriga			
Direktförsäkringsverksamhet	5	11	-53
Återförsäkringsverksamhet	81	79	2
Kassa och banktillgodohavanden	33	13	
Totalt	185	153	21
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	13 858	11 238	23

Not 17. Skulder för skadeförsäkringsrörelse

Milj. €	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Avsättningar för oreglerade skador			
Avsättningar för pensioner	1 386	1 316	5
Övriga avsättningar för oreglerade skador	970	886	10
Räntekomplettering*	0	12	-97
Totalt	2 357	2 213	6
Avsättning för intjänade premier	560	523	7
Övriga skulder	242	235	3
Totalt	3 159	2 972	6

* Värdet av försäkringsskuldens säkringar.

Not 18. Skulder för livförsäkringsrörelse

Milj. €	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Skuld för fondförsäkringar	7 194	6 164	17
Placeringsavtal	1 473	1 349	9
Försäkringsskuld	4 788	3 649	31
Övriga skulder	79	68	15
Totalt	13 532	11 230	20

Räntekompletteringarna av försäkringsskulden var vid rapportperiodens slut 401 miljoner euro (419). En uppgång på en procent i räntorna minskar värdet på försäkringsskulden med 280 miljoner euro. Talen ovan innehåller inte den försäkringsskuld som överfördes från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi 31.12.2015 och som hör till den del av OP-Livförsäkrings balansräkning som skiljts åt från resten av balansräkningen.

Not 19. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Milj. €	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Obligationslån	12 164	10 100	20
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	9 003	7 811	15
Bankcertifikat, företagscertifikat och ECP	6 539	7 031	-7
Övriga	0	14	-100
Totalt	27 706	24 956	11

Not 20. Fonden för verkligt värde efter skatt

Milj. €	Finansiella tillgångar som kan säljas			Totalt
	Skuldebrev	Aktier, andelar och fonder	Säkring av kassaflödet	
Ingående balans 1.1.2014	63	238	27	328
Förändringar i verkligt värde	156	122	105	383
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-35	-98	-	-133
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen	0	1	-	1
Överföringar till räntenetto	-	-	-32	-32
Innehav som förvärvats av innehavare utan bestämmande inflytande i Pohjola Bank Abp	-25	-65	-7	-97
Uppskjuten skatt	-19	8	-13	-24
Utgående balans 31.12.2014	139	206	80	425

Milj. €	Finansiella tillgångar som kan säljas			Totalt
	Skuldebrev	Aktier, andelar och fonder	Säkring av kassaflödet	
Ingående balans 1.1.2015	139	206	80	425
Förändringar i verkligt värde	-105	59	18	-28
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-33	-149	-	-183
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen	2	10	-	13
Överföringar till räntenetto	-	-	-33	-33
Engångseffekt av POP Bankers övergång till OP Gruppen	0	1	1	2
Uppskjuten skatt	27	16	3	46
Utgående balans 31.12.2015	31	142	69	242

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till 302 miljoner euro (531) och den uppskjutna skatteskuld som ansluter sig till den uppgick till 60 miljoner euro (106). Vid slutet av rapportperioden ingick i fonden för verkligt värde totalt 245 miljoner euro (315) i positiva värdeförändringar och totalt 21 miljoner euro (15) i negativa värdeförändringar i egetkapitalinstrument.

Den negativa fonden för verkligt värde upplöses genom värdestegringar på tillgångarna och resultatförda nedskrivningar.

Not 21. Nedskrivningar och problemfordringar

Fordringar på kreditinstitut och kunder samt nedskrivningar, milj. €	31.12.2015	31.12.2014
Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	76 147	71 851
Nedskrivningar totalt, av vilka	498	483
Individuella	441	417
Gruppvisa	57	65
Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)	75 649	71 369

	Icke nödlidande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder, totalt (brutto)	Individuella nedskrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Problemfordringar 31.12.2015, milj. €					
Över 90 dagar förfallna fordringar		543	543	223	319
Betalningsoförmögna		499	499	175	325
Lånefordringar som beviljats eftergift					
Omförhandlade	1 310	191	1 501	43	1 458
Totalt	1 310	1 233	2 543	441	2 102

	Icke nödlidande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder, totalt (brutto)	Individuella nedskrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Problemfordringar 31.12.2014, milj. €					
Över 90 dagar förfallna fordringar		511	511	241	270
Betalningsoförmögna		507	507	149	358
Lånefordringar som beviljats eftergift					
Omförhandlade	836	205	1 041	27	1 014
Totalt	836	1 223	2 059	417	1 642

Nyckeltal, %	31.12.2015	31.12.2014
Individuella nedskrivningar, % av problemfordringar	17,3 %	20,3 %

Som över 90 dagar förfallna fordringar rapporteras det återstående kapitalet på en fordran där räntan eller kapital förfallit till betalning men inte betalats på över tre månader. Som fallissemang rapporteras avtal i de två svagaste kreditklasserna (11–12). Som lånefordringar som beviljats en eftergift rapporteras fordringar där villkoren omförhandlats på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats. Lånevillkoren för omförhandlade fordringar har mildrats till följd av kundens ekonomiska svårigheter till exempel genom att bevilja kunden amorteringsfrihet för 6–12 mån. De s.k. fordringarna till underpris och nollräntefordringarna som tidigare rapporterades bland problemfordringarna har tagits bort från definitionen av lånefordringar som beviljats en eftergift.

Not 22. Kapitalbas och kapitaltäckning

Kapitalbasen och kapitaltäckningen har redovisats i enlighet med EU:s tillsynsförordning (EU 575/2013) (CRR).

Kapitalbas och kapitaltäckning, milj. €	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
OP Gruppens kapitalbas	9 324	7 213	29
Försäkringsbolagens inverkan på eget kapital avdras	-200	-40	
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	-69	-80	14
Tilläggsandelskapital på vilka tillämpas övergångsbestämmelse och andelskapital som inte hör till egna kapital	143	192	25
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	9 197	7 285	26
Immateriella tillgångar	-518	-450	-15
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-131	-1	
Planerad vinstutdelning och obetald vinstutdelning från föregående räkenskapsperiod	-66	-22	
Övergångsbestämmelse för orealiserade vinster	-	-90	
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-306	-339	10
Kärnprimärkapital (CET1)	8 176	6 384	28
Kapitallån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	141	161	
Primärkapitaltillskott (AT1)	141	161	
Primärkapital (T1)	8 316	6 544	27
Debenturlån	1 253	708	77
AÖF:s utjämningsbelopp	-	35	
Övergångsbestämmelse för orealiserade vinster	-	29	
Supplementärkapital (T2)	1 253	772	62
Kapitalbas totalt	9 569	7 316	31
Riskvägda poster			
Kredit- och motpartsrisk	36 838	37 694	-2
Exponeringar mot stater och centralbanker	27	30	-9
Institutexponeringar	1 178	1 275	-8
Företagsexponeringar	21 425	21 173	1
Hushållsexponeringar	4 886	5 235	-7
Aktieexponeringar *)	7 484	7 663	-2
Övriga**)	1 839	2 318	-21
Marknadsrisk	1 464	1 377	6
Operativ risk	3 521	3 182	11
Totalt	41 824	42 254	-1

Relationstal, %	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %-enhet
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,5	15,1	4,4
Tier 1-kapitalrelation	19,9	15,5	4,4
Kapitalrelation	22,9	17,3	5,6

Relationstal utan övergångsbestämmelser, %	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %-enhet
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,2	14,9	4,3
Tier 1-kapitalrelation	19,2	14,9	4,3
Kapitalrelation	22,2	16,6	5,6

Basel I golv, milj. €	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Kapitalbas	9 569	7 316	31
Basel I golvets kapitalkrav	3 924	3 642	8
Buffert för Basel I golv	5 645	3 674	54

Skuldsättning

Milj. €	31.12.2015	31.12.2014
Primärkapital (T1)	8 316	6 544
Exponeringar totalt	114 780	102 050
Icke-riskvägd skuldsättningskvot, %	7,2	6,4

*) Riskvikten för aktieexponeringar inkluderar 6,5 miljarder euro för gruppinterna investeringar i försäkringsföretag.

**) Av riskvikten i posten Övriga består 100 miljoner euro av uppskjutna skattefordringar som behandlas med riskvikten 250 procent av kärnprimärkapitalen i stället för att dras av.

Från kärnprimärkapitalet (CET1) har dragits av en försiktig värderingsjustering på 69 miljoner euro.

På tilläggsandelskapital och kapitallån har tillämpats övergångsbestämmelser för gamla kapitalinstrument. Av dem har högst 70 procent av det belopp som var i omlopp 31.12.2012 räknats till kapitalbasen.

Orealiserade värderingar har räknats till kärnprimärkapitalet. Under jämförelseåret har negativa orealiserade värderingar räknats till kärnprimärkapitalet och positiva till supplementärkapitalet i enlighet med Finansinspektionens ställningstagande.

Den mätare som beskriver skuldsättningen, dvs. den icke-riskvägda skuldsättningskvoten (Leverage Ratio), redovisas enligt de nya utkastet till bestämmelser. Enligt utkastet till bestämmelser är miniminivån tre procent. Den icke-riskvägda skuldsättningskvoten har beräknats med siffrorna vid slutet av december.

I kapitalbas och riskvägda poster ingår kapitaltäckningssiffrorna för de nya medlemsbanker som övergått som medlemmar till sammanslutningen 19.5.2015. De nya medlemsbankernas inverkan på kapitalbasen var 127 miljoner euro och på de riskvägda posterna 481 miljoner euro. I åtagandena under skuldsättning ingår 885 miljoner euro i åtaganden från de nya medlemsbankerna.

Not 23. OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Milj. €			Förändring,
	31.12.2015	31.12.2014	%
OP Gruppens egna kapital	9 324	7 213	29
Andelskapital, kapitallån, eviga lån och debenturlån	1 547	1 072	44
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-76	-72	-6
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 356	-1 286	-5
Utgjämningsbelopp	-220	-179	-23
Planerad utdelning	-66	-22	
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen*	-57	-79	28
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-280	-313	11
Konglomeratets kapitalbas totalt	8 815	6 334	39
Kapitalbaskravet i kreditinstitutsverksamheten**	3 707	2 865	29
Kapitalbaskravet i försäkringsrörelsen***	557	485	15
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas	4 265	3 350	27
Konglomeratets kapitaltäckning	4 550	2 984	52
Konglomeratets kapitalrelation (kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen) (%)	207	189	

* Överskott i pensionsansvar, Förvaltningsfastigheternas värdeförändring, Värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde.

** Riskvägda poster x 10,5 %.

*** Verksamhetskapalets minimibelopp.

Effekten på konglomeratets kapitalrelation av de nya medlemsbankerna var 0,5 procentenheter.

Not 24. Ställda säkerheter

Milj. €			Förändring,
	31.12.2015	31.12.2014	%
Ställda för egna skulder och åtaganden			
Inteckningar	1	1	
Panter	5	6	-29
Krediter (säkerhet för covered bonds)	10 053	8 937	12
Övriga	671	999	-33
Övriga ställda säkerheter			
Panter *	3 969	6 273	-37
Ställda säkerheter totalt	14 699	16 216	-9
Övriga skulder med säkerhet	507	474	7
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	9 003	7 811	15
Skulder med säkerhet totalt	9 510	8 285	15

* varav 2 000 miljoner euro utgör säkerhet för den dagsinterna limiten.

Not 25. Åtaganden utanför balansräkningen

Milj. €	31.12.2015	31.12.2014	Förändring, %
Garantier	764	878	-13
Garantiansvar	1 848	2 007	-8
Panter	1	3	
Kreditlöften	10 042	8 839	14
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	194	319	-39
Övriga åtaganden	587	522	13
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	13 436	12 567	7

Not 26. Derivatinstrument

31.12.2015, milj. €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkligt värde*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat	38 498	83 365	58 255	180 119	4 408	3 977
Clearas via central motpart	7 712	26 807	24 664	59 183	890	863
Valutaderivat	30 956	9 766	6 706	47 428	1 528	1 479
Aktie- och indexbundna derivat	282	6	-	288	15	-
Kreditderivat	15	126	82	223	10	13
Övriga derivat	185	722	14	921	83	61
Derivat totalt	69 936	93 985	65 057	228 979	6 043	5 530

31.12.2014, milj. €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkligt värde*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat	52 318	94 284	48 599	195 201	5 144	4 719
Clearas via central motpart	4 370	24 526	15 008	43 904	876	867
Valutaderivat	16 170	9 028	5 639	30 837	1 034	975
Aktie- och indexbundna derivat	266	285	-	551	37	1
Kreditderivat	9	73	102	184	12	5
Övriga derivat	232	840	56	1 129	73	67
Derivat totalt	68 995	104 510	54 396	227 901	6 301	5 766

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som i balansräkningen redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder. Dessutom har de verkliga värdena för derivat som clearas av centrala motparter kvittats i balansräkningen.

Not 27. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettnig

Finansiella tillgångar

31.12.2015, milj. €			Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen			
	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, som avdras från brutto finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella tillgångar***	Mottagna säkerheter	Netto
Derivat i bankrörelsen	6 567	-870	5 696	-3 389	-1 030	1 277
Derivat i livförsäkringsrörelsen	58	-	58	-20	-	37
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	9	-	9	-3	-	6
Derivat totalt	6 633	-870	5 763	-3 412	-1 030	1 321

Finansiella skulder

31.12.2015, milj. €			Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen			
	Finansiella skulder, brutto	Finansiella skulder, som avdras från brutto finansiella skulder*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella skulder***	Ställda säkerheter	Netto
Derivat i bankrörelsen	6 185	-840	5 345	-3 389	-1 061	895
Derivat i livförsäkringsrörelsen	20	-	20	-20	-	0
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	4	-	4	-3	-	1
Derivat totalt	6 209	-840	5 369	-3 412	-1 061	896

Finansiella tillgångar

31.12.2014, milj. €	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen					
	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella tillgångar***	Mottagna säkerheter	Netto
Derivat i bankrörelsen	6 791	-871	5 920	-3 956	-722	1 242
Derivat i livförsäkringsrörelsen	66	-	66	-8	-	58
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	12	-	12	-1	-	11
Derivat totalt	6 869	-871	5 998	-3 965	-722	1 311

Finansiella skulder

31.12.2014, milj. €	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen					
	Finansiella skulder, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella skulder***	Ställda säkerheter	Netto
Derivat i bankrörelsen	6 351	-862	5 489	-3 956	-862	671
Derivat i livförsäkringsrörelsen	8	-	8	-8	-	0
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	2	-	2	-1	-	2
Derivat totalt	6 361	-862	5 499	-3 965	-862	672

* Inkl. det netto av derivat som clearats dagligen som ingår i kontanta medel, sammanlagt 22 (9) miljoner euro.

**Verkligt värde utan upplupen ränta.

*** OP Gruppen har som praxis att ingå allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter.

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

OP Gruppen övergick i februari 2013 till clearing via centrala motparter i enlighet med EMIR-förordningen (Förordning (EU) nr 648/2012). Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House. I den här handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och derivatens dagliga betalningar kvittas med derivatmotparten. Dagligen antingen betalas eller mottas en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin). De räntederivat som clearas via centrala motparter kvittas i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan OP Gruppen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, OP Gruppens egna eller Finansbranschens Centralförbunds allmänna villkor för derivatkontrakt. På basis av de här villkoren kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredo visas i balansräkningen.

Not 28. Närståendetransaktioner

OP Gruppens närstående består av de företag som konsolideras i OP Gruppens bokslut, intresseföretagen, ledningen och övriga närstående företag. Till OP Gruppens ledning räknas OP Gruppens chefsdirektör (ordförande för OP Andelslags direktion), OP Andelslags verkställande direktör, ledamöterna och ersättarna i direktionen, ledamöterna i förvaltningsrådet samt deras nära familjemedlemmar. Till ledningens närstående räknas också bolag, i vilka den som hör till ledningen eller en nära familjemedlem till en sådan person har ett betydande inflytande. Övriga närstående företag är OP-Eläkekassa och OP-Eläkesäätö.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

OP Andelslag har i juni 2015 köpt alla aktier i OP-Livförsäkrings Ab och OP-Kortbolaget Abp som tidigare innehafts av andelsbankerna och Helsingfors OP Bank Ab. Det pris som betaltas för aktierna baserade sig på utlåtanden från externa värderare.

Till övriga delar har inga väsentliga förändringar skett i närståendetransaktionerna efter 31.12.2014.

Chefsdirektör Reijo Karhinen presenterar OP Gruppens resultat vid en presskonferens för medierna 4.2.2016 kl. 11.00 på adressen Gebhardsplatsen 1, Vallgård, Helsingfors.

Pohjola Bank Abp offentliggör en egen bokslutskommuniké.

Finansiell information 2016

Delårsrapporterna 2016 offentliggörs följande dagar:

Delårsrapport 1.1–31.3.2016	27.4.2016
Delårsrapport 1.1–30.6.2016	3.8.2016
Delårsrapport 1.1–30.9.2016	2.11.2016

OP Andelslag Direktionen

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Chefsdirektör Reijo Karhinen, tfn 010 252 4500
Ekonomidirektör Harri Luhtala, tfn 010 252 2433
Kommunikationsdirektör Carina Geber-Teir, tfn 010 252 8394

DISTRIBUTION

NASDAQ Helsingfors
LSE London Stock Exchange
SIX Swiss Exchange
Centrala medier
op.fi och pohjola.fi